

XXXI. Országos Tudományos Diákköri Konferencia
Had- és Rendészettudományi Szekció
Budapest, 2013. április 16-18.
Nemzeti Közsolgálati Egyetem
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

Az ittas vezetés bizonyítása

Jelige: „Ittas”

A dolgozat lezárásának időpontja: 2011. november

XXXI. Országos Tudományos Diákköri Konferencia
Had- és Rendészettudományi Szekció
Budapest, 2013. április 16-18.
Nemzeti Közsolgálati Egyetem
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

Az ittas vezetés bizonyítása

Szerző: Jeszek Roland

Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar

Konzulens: Dr Major Róbert r. alezredes, közbiztonsági tanszékvezető

Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar

1. Bevezetés	4
2. Az alkohol.....	6
2.1. Megjelenése	6
2.2. Az alkohol felszívódása, élettani hatásai	7
3. Az alkohol jelentősége a közúti közlekedésben	9
4. Az ittasan elkövethető egyes jogsértések értelmezése, és elemzése	13
4.1 „Ittas vezetés”	13
4.2 „Közigazgatási bírság ittas vezetés miatt”	15
4.3. „Járművezetés ittas vagy bódult állapotban”	17
5. A rendőrségnél rendszeresített lég-alkoholmérő készülékek	21
5.1. A szondákról általában.....	21
5.2. Szonda.....	22
5.3. Teszter.....	22
5.4. Hitelesített lég-alkoholmérő.....	24
6. Intézkedések	26
6.1. Intézkedés gépi meghajtású jármű vezetővel szemben.....	26
6.2. Intézkedés nem gépi meghajtású járművezetővel szemben.....	28
6.3. Hiteles mérőeszközzel történő mérés végrehajtása.....	29
6.4. Vér-vizelet mintavétel végrehajtása.....	30
6.5. A minták a mintavételt követően	33
7. Az ittasság bizonyításának nehézségei	35
8. Az elkövetés idejére történő visszaszámolással kapcsolatos problémák bemutatása egy valós kísérlet alapján	38
8.1 A kísérletből levont következtetések	49
8.2 Javaslatok a kísérletben feltárt problémák kiküszöbölésre	50
9. Összegzés.....	54
10. Felhasznált irodalom.....	55
11. Mellékletek:	58

1. Bevezetés

Jelenleg Magyarországon az alkoholfogyasztás nagyon súlyos társadalmi és kriminalisztikai problémát okoz, a statisztikai adatok alapján a felnőtt lakosságnál az egy főre eső fogyasztás mintegy 13 liter tiszta alkohol/év. Kriminalisztikai szempontból elsősorban a közlekedésben, illetőleg a garázda és élet ellenes bűncselekmények előidézésében van szerepe. A közlekedési balesetek 13 % át ittasan követik el, évente 13-15 ezer esetben indul szabálysértési, közigazgatási, vagy büntetőeljárás ittas gépjárművezetés miatt. Munkám során rengeteget intézkedek ittas vezetőkkel szemben. Megfigyeltem, hogy a rendőrségen szinte kivétel nélkül mindenkinek vannak úgymond preferált intézkedései, vagyis olyanok, amiket szívesebben csinál, előnyben részesít a többihez képest. Valaki körözött személyeket keres, valaki bírságot szeret, és vannak olyanok is, akik a forgalmi engedély elvételével kapcsolatos dolgokat szeretik. Nekem is vannak kedvenc intézkedéseim. Ezek közül, amely a legjobban foglalkoztat, az ittas vezetés. Úgy gondolom, hogy mikor sikerül kiszűrni egy ittasan vezető személyt, megóvom a közlekedésben résztvevő többi szabályosan közlekedő személyt. Meglátásom szerint az ittas vezetők veszélyeztetik legjobban a közlekedés biztonságát. Bár ezzel rajtam kívül sokan vannak-voltak így, megfigyeltem, hogy az utóbbi időben bekövetkezett jogszabályi változások miatt több kollégának ez a buzgóság egyre jobban elapadt. Véleményem szerint ez részben az okmányelvétellel kapcsolatos változásoknak köszönhető. Korábban, ha egy rendőr megfogott egy ittas vezetőt, elvette a vezetői engedélyét, és úgy érezte, ha csak egy rövid időre is, de kivont egy ilyen vezetőt a közlekedésből. A változások miatt azoknál az ittas vezetőknel, amelyek nem a bűncselekményi alakzatot valósítják meg, a kollégák már nem vehetik el a vezetői engedélyt. Azon kívül, hogy az intézkedéskor felírják a vezetői engedély sorszámát, mást tenni nem tudnak. Ezzel gyakorlatilag azt üzenik az ittas vezetőknek, hogy „itt a vezetői engedélye, menjen nyugodtan tovább, nyugodtan vezessen így máskor is.” Ezzel egy olyan rendőr lelkiismeretében, aki keresi az ittas vezetőt, nem pedig belebotlik, véleményem szerint súlyos csalódottságot okoz-okozhat. A másik nagy probléma, hogy azt látják a kollégák, hogy az általuk megfogott ittas vezetők valamilyen oknál fogva megússzák a bűncselekményi alakzatot. Ezt a problémát pedig véleményem szerint az elkövetés idejére történő visszaszámolások okozzák. Tekintettel arra, hogy ezek a problémák munkám során engem is érintenek, úgy gondoltam, hogy ez a téma megfelelő lehet egy ilyen dolgozat elkészítéséhez.

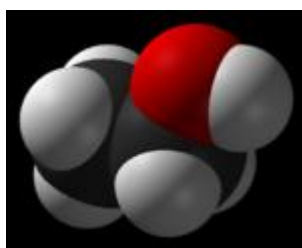
A fenti gondolatmenet alapján e dolgozat elsődleges célja, hogy a témával kapcsolatos problémákat, bemutassa, valamint bebizonyítsa.

Dolgozatomban ismertetem az alkohollal kapcsolatos alapvető ismereteket, bemutatom az ittas vezetéssel kapcsolatos szabályozásokat, változásokat, intézkedéseket, az általam tapasztaltakat. Felvázolom és részletesen kifejtem a témával kapcsolatos problémákat és egy saját magamon elvégzett kísérlettel ezt be is fogom bizonyítani. A kísérletből levont következtetések alapján pedig javaslatokat teszek a kísérletben is bebizonyított problémák megoldására. Dolgozatomban a saját tapasztalataim és gondolataimon kívül felhasználok a vonatkozó hatályos jogszabályokat, széleskörű szakirodalmakat, tanulmányokat, bírósági döntéseket.

2. Az alkohol

2.1. Megjelenése¹

Napjainkban az alkoholnak számos fajtája ismert, de én a dolgozatomban mégis a legismertebbet, mutatom be, tekintettel arra, hogy a dolgozat témája igazából erre a szerves vegyületre épül. Ez a vegyület nem más, mint az etilalkohol. Az etilalkohol /etanol/ képlete (C_2H_5OH), színtelen, kellemes szagú, égető ízű, könnyen gyúlékony, a központi idegrendszerre ható folyadék, forráspontja $78,3\text{ }^{\circ}C$, fajsúlya 0,79. A kis szén atomszámú alkoholok polárosságuk miatt jól elegyednek a vízzel, ez az alapja a különböző alkoholos italok készítésének. Kötött állapotban a különböző gyümölcsök, viaszok, illóolajok tartalmazzák őket észtereik formájában. Cukortartalmú növényi és állati eredetű anyagok, élesztőgombák okozta erjedésekből keletkezik.

² Etanol molekula

A központi idegrendszerre kifejtett izgató, illetve narkotikus hatása miatt az emberiség évezredek óta használja. Alkoholos erjedés után keletkezett bódító hatású folyadékok fogyasztása már az ősközösségi társadalmakban szokásos volt, elsősorban rituális célból. Legkorábban az angolszász államokban ismert cider típusú, sörszerű folyadék fogyasztásával kezdődött. Írásos feljegyzések vannak arról, hogy a babiloni kocsmákban rendszeresen több típusú ilyen ital hozzáférhető volt. A sörfogyasztásnak az ókori Egyiptomban népelelmezési jelentősége volt. A szőlő termelése a Földközi-tenger keleti medencéjében indult meg. A lepárlással nyerhető tömény szeszes italok készítésének technológiája az arab világból származik és térhódításukkal párhuzamosan Krisztus után 1000 körül jelent meg Európában.

¹ <http://hu.wikipedia.org/wiki/Etanol>

² <http://hu.wikipedia.org/w/index.php?title=F%C3%A1jl:Ethanol-3D-vdW.png&filetimestamp=20090315172607>

Az alkoholtartalmú szeszes italok fogyasztása világszerte elterjedt, azt - a fundamentalista muzulmán közösségek kivételével a társadalom mindenütt elfogadja. Az etilalkoholt nem szabad összetéveszteni a metilalkohollal³ /metanol/ képlete (CH_3OH) vegyülettel, ugyanis a metilalkohol erősen mérgező, tekintettel arra, hogy a szervezetben az alkoholt dehidrogenáz nevű enzim formaldehiddé alakítja, ami pedig komoly sejtméreg. Mivel rendkívül könnyen összetéveszthető a két alkohol, ezért szeszesitalok hamisításához is használják.

2.2. Az alkohol felszívódása, élettani hatásai⁴

Az alkoholt leggyakrabban a szájunkon keresztül fogyasztjuk el alkoholos italok formájában, így a szájüregből a nyelőcsőön keresztül a gyomorba kerül. Az etanol a tápcsatornán belül nem kerül semmilyen átalakításra, hanem változatlan formában szívódik át a véráramba. A felszívódás már a gyomorban megkezdődik, de a bevitt alkohol nagy része a vékonybél falain keresztül kerül át a vérbe. A tápcsatorna ezen szakaszaiból vérbe kerülő anyagok a vérárammal a májba szállítódnak, amely szervnek fontos szerepe van a homeosztázis, így a vér különböző összetevőinek mennyiségének szabályozásában. Így történik ez az alkohollal is, amely egy részét a máj elkezdi eloxidálni. Ha egyszerre nagyobb mennyiségű alkohol kerül a szervezetbe, a máj nem képes hirtelen az összeset lebontani, ezért bizonyos százalékban a vérben marad. Elsősorban ez fogja okozni az alkoholfogyasztás rövid távú tüneteit (avagy a „részezséget”), ugyanis a keringés által eljut a szervezet minden részébe, így az agyban is, ahol ezek a rövid távú hatások könnyen megnyilvánulhatnak. Vannak olyan esetek is, amikor nem szájon át jut az alkohol a szervezetbe. Ilyen például ha alkoholgőzt inhalálunk.

Az alkohol élettani hatásai közül én a rövid távú hatásokra, azokon belül is a negatív hatásokra szeretnék kitérni, mert véleményem szerint ez van összefüggésben a dolgozatommal. A rövid távú negatív hatásai kellően nagy fogyasztás esetén viszonylag hamar jelentkeznek. A vérbe kerülve az alkohol minden szervünkhöz eljut, így a központi idegrendszerbe is, ahol leginkább kifejti hatását. Az alkohol az idegrendszerben gyakorlatilag kettős gátlást valósít meg (a serkentőt gátolja, a gátlót serkenti). Ezen gátlás során az idegsejtek közötti kommunikációt és maguknak az idegsejteknek a működését is lassítja, így

³ <http://hu.wikipedia.org/wiki/Metanol>

⁴ http://hu.wikipedia.org/wiki/Alkohol_hat%C3%A1sai

gyengítve különböző érzékeinket, lassítva és koordinálatlanná téve a mozgásunkat. Fontosnak gondolom még megemlíteni, hogy az alkohol fogyasztása növeli a reakcióidőt.

Az alkohol rövid távú hatása a szervezetben arányos a véráramban levő alkohol mennyiségével. A különböző mennyiségek által előidézett hatásokat különféle kategóriákba lehet sorolni, melyek között nem lehet éles elhatároló vonalat húzni, mivel ez függhet a szervezet működésétől is, hogy hogyan reagál. Ezeket figyelembe véve a következő kategóriákat különböztethetjük meg.

Normál tudatállapot: Kb 0,5 ezrelék alatt az alkoholfogyasztásnak semmilyen látható következményét nem tapasztalhatjuk, a tudatállapot ilyen mennyiség esetén még teljesen normális.

Eufórikus állapot: kb 0,3-1,2 ezrelékpont között fellépő állapot, amely során az illető kissé felszabadulttá, derűssé válik, illetve a megszokottnál többet beszél. A precíziós mozgások ügyetlenné válnak, de komolyabb egyensúlyzavarok nem lépnek fel.

Izgatottság: kb 0,9-2,5 ezrelékig alakul ki, a hangulat itt már nem egyértelműen derűs, sokkal inkább ingadozó. A delikvens adott esetben olyan dolgokat cselekszik, amit józan állapotban nem követne el. Megfigyelhetően lassulnak a reflexek, és romlik az érzékelés, valamint a felfogás. Észrevehetően bizonytalanná válik az egyensúlyérzet, súlyosabb esetben akár emlékezete is kihagyhat.

Zavarodottság: kb 1,8-3,0 ezrelék közötti állapot, melynek során a mozgáskoordináció már elég bizonytalan, és a térbeli tájékozódás képessége is romlik. A tudatos összemosódik a tudatalattival, cselekvésének szándékai nem egyértelműek. Rosszullét jelentkezhet: fejfájás, hányinger, vagy akár hányás is. Levertség, rossz artikuláció szintén jellemző, valamint a különböző külső ingerekre (főként fájdalomra) történő intenzívebb reakció.

Aluszékonyság: kb 2,5-4,0 közötti ezrelékpontok esetén fellépő állapot. Lomha mozdulatok, koordinálatlan mozgás jellemző, reakcióidő nagyon elhúzódhat bármiféle külső ingert illetően. Fokozott rosszullét, hányás, vizelettartási nehézségek jelentkezhetnek. Súlyosabb esetben a személy képes akár a leglehetősebb testhelyzetekben is elaludni.

Kómás állapot: kb 3,5-5,0-ig. Teljes eszméletvesztés, kórosan alacsony testhőmérséklet. Légzés és keringés koordinálatlanná válik, rosszabb esetben a légzés leállhat, ami fulladásos halált okoz.

Halál: a durván 5 ezrelékpont feletti véralkoholszint súlyos alkoholmérgezést okoz, túlélni gyakorlatilag lehetetlen.

3. Az alkohol jelentősége a közúti közlekedésben

Az alkoholfogyasztás nem új keletű szokás vagy hóbort, még csak nem is egy új trend, mint ahogyan az ittas vezetés sem napjaink problémája. Az tény, hogy a motorizáció fejlődésével, a technikai forradalom előretörésével egyre több problémát és gondot idézett elő az alkohol - jótékony hatásának ez semmiképp nem nevezhető -, illetve bódító hatásának következménye a baleseteknél. Megállapítható hogy biztonságosan úgy tudunk gépjárművet vezetni, ha érzékszerveink helyesen, megfelelően működnek. Mint már korábban említettem az alkohol lassítja, koordinálatlanná teszi mozgásunkat, és ami véleményem szerint a legfontosabb, megnöveli a reakcióidőt. A fentieket figyelembe véve egy statisztika alapján megállapítható hogy 2010 ben 16248 személyi sérüléses baleset történt, melynek 11.05 % át ittas járművezetők okozták. Ennek alapján elmondható, hogy minden 9. személyi sérüléses balesetet ittas járművezető okozza. A szakemberek szerint ez javuló tendenciát mutat a korábbi évekhez képest, én mégis úgy gondolom, hogy ez túlságosan nagy szám. Az alábbi táblázatban⁵ látható hogy a 10 évvel ezelőtti adatokhoz képest drasztikus változás nem következett be.

Év	Össze baleset	Ittasan okozott	Százalék
1990	27 801	4 258	15,3
1991	24 589	4 008	16,3
1992	24 623	3 945	16,0
1993	19 527	2 581	13,2
1994	20 722	2 664	12,9
1995	19 817	2 438	12,3
1996	18 393	2 231	12,1
1997	19 097	2 350	12,3
1998	20 147	2 379	11,8
1999	18 923	2 225	11,8
2000	17 493	2 062	11,8
2001	18 505	2 138	11,6
2002	19 686	2 440	12,4
2003	19 976	2 450	12,3
2004	20 957	2 909	13,9
2005	20 777	2 583	12,4
2006	20 977	2 773	13,2
2007	20 635	2 855	13,8
2008	19 174	2 342	12,2
2009	17 864	2 274	12,7
2010	16 308	1 883	11,5

⁵ <http://mek.oszk.hu/09800/09831/09831.pdf>

A balesetek mellett nagy hangsúllyal említendő az ittasan elkövethető különböző közlekedési jogsértések. Bár itt nem következik be baleset, ez sokszor szerintem a véletlenek köszönhető. Pontos statisztikát a dolgozatomban megemlíteni nem tudok, de saját tapasztalatom szerint ez a szám a többszöröse lehet a fentiekben említett számnak. Nem egyszer fordult elő szolgálatom során, hogy egy átlagos napon akár 2-3 ittas gépjárművezetővel szemben intézkedtem, úgy hogy ezek mellett még számos más feladatomból volt. Ha szerveznének olyan szolgálatot, amely csak ezzel foglalkozna, véleményem szerint az ilyen gépjárművezetőkkel szembeni intézkedések száma elérheti az 5-6 darabot szolgálatonként. /Természetesen a járművezető szervezetében

szeszies ital fogyasztásából származó alkohol tilalmára vonatkozó rendelkezések megsértése, illetve ittas vagy bódult állapotban bűncselekmény gyanúja esetén./ Ezek mellett még ott vannak azok a cselekmények, amelyek nem jutnak a hatóság tudomására. Véleményem szerint kb 4 szer, 5 ször annyian vezetnek ittasan összesen, mint amennyi a hatóság tudomására jut.

Ma Magyarországon a KRESZ⁶ 4 § (1) bekezdése meghatározza, hogy járművet az vezethet, aki a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem áll és a szervezetében nincs szesziesital fogyasztásából származó alkohol. A tilalmat a KRESZ látszólag nem azonos tartalommal fogalmazza meg. Az egyéb szerek fogyasztása esetén a vezetést szövegszerűen akkor tiltja, ha annak befolyásoló hatása fennáll, míg az alkohol esetén a rendelkezés megszegéséhez elegendő, ha a szervezetben a szesziesital fogyasztásából származó alkohol jelen van⁷. A megfogalmazásból úgy tűnhet tehát hogy az alkoholfogyasztás szigorúbban tilalmazott, mint más szerek fogyasztása, ez azonban lényegileg nem így van. Az alkohollal kapcsolatos fenti okfejtés hazánkban a zéró tolerancia elvén híresült el, ami szerintem korántsem így van, de erre majd a dolgozatomban másik részében kívánok kitérni. Számos környező országokban 0,5 vagy akár 0,8 ezrelék is megengedett, annak ellenére, hogy közlekedésbiztonsági kísérletek bizonyították: a kismértékű alkoholfogyasztás is kedvezőtlenül befolyásolja az észlelési- és reakcióidőt. Az alábbi táblázatban⁸ láthatóak a környező országokban megengedett véralkoholszinteket.

⁶ 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet a közúti közlekedés szabályairól

⁷ Fülöp Ágnes- Major Róbert: A KRESZ értelmezése a joggyakorlatban, HVG-Orac, Budapest, 2005.

⁸ http://www.euvonal.hu/index.php?op=kerdesvalasz_reszletes&kerdes_valasz_id=1556

Véralkoholszint (mg/ml)				
Ország	Tapasztalt vezető	Kezdő vezető	Hivatásos vezető	Egyéb információk
Ausztria	0,50	0,10*	0,10	*2 évnél kevesebb tapasztalattal
Ciprus	0,50	0,50	0,50	
Csehország	0,00	0,00	0,00	
Dánia	0,50	0,50	0,50	
Egyesült Királyság	0,80	0,80	0,80	
Észtország	0,20	0,20	0,20	
Finnország	0,50	0,50	0,50	
Franciaország	0,50	0,50	0,20*	*buszvezetőknél
Hollandia	0,50	0,20*	0,50	*5 évnél kevesebb tapasztalattal
Írország	0,80	0,80	0,80	
Izland	0,50	0,50	0,50	
Lengyelország	0,20	0,20	0,20	
Lettország	0,50	0,20*	0,50	*2 évnél kevesebb tapasztalattal
Litvánia	0,40	0,20*	0,20	*2 évnél kevesebb tapasztalattal
Luxemburg	0,50	0,20*	0,20	*2 évnél kevesebb tapasztalattal
Magyarország	0,00	0,00	0,00	
Németország	0,50	0,00*	0,00**	**utasszállításban dolgozóknál (kiv:taxisofőr)
Norvégia	0,20	0,20	0,20	
Olaszország	0,50	0,50	0,50	
Portugália	0,50	0,50	0,50	
Románia	0,00	0,00	0,00	
Szlovákia	0,00	0,00	0,00	

A KRESZ-ben rögzített alkohollal kapcsolatos tilalmat figyelembe véve Magyarországon a jelenlegi szabályozás szerint 3+1 ittasan elkövethető jogsértést különíthetünk el. Ezek a következők:

A 218/1999 (XII. 28.) Kormány rendelet 42 § ban rögzített „Ittas vezetés” /szabálysértés/

Az 1988. évi I. törvény 20. § (1) bekezdés „k”pontja alá tartozó szabályszegés /közigazgatási bírság/

Az 1978. évi IV. törvény 188. § (1) bekezdése szerint minősülő „Járművezetés ittas vagy bódult állapotban” /bűncselekmény/

Az 1978. évi IV. törvény 189. § (1) bekezdése szerint minősülő „Járművezetés tiltott átengedése” /bűncselekmény/. Ez az alakzat nem hasonlít az előzőekhez, viszont azokhoz szorosan kapcsolódik.

A fenti jogsértésekre részletes elemzése a következő fejezetben kerülnek bemutatásra.

4. Az ittasan elkövethető egyes jogsértések értelmezése, és elemzése

Az emberiség történetében az ókortól kezdődően minden kultúra, minden közösség kialakította alkoholfogyasztási szokásrendjét, normáit és mértékét melynek áthágását büntette. A történelemben időről időre előadódnak olyan korszakok, amikor jelentős társadalmi-gazdasági-szociális változások föllazítják ezt a tilalmi rendszert. Állítjuk, ezt a korszakot, amelyben jelenleg élünk, szintén ez jellemzi.

Az előző fejezetben ismertettem az alkoholt, és annak jelentőségét a közlekedésben. E fejezetben bemutatom az itthoni szabályozás szerint azokat a jogsértéseket, melyeket egy járművezető ittasan elkövethet. Először az „Ittas vezetés” szabálysértést kívánom elemezni. Napjainkban ez az alakzat a jogszabályi változások hatására nagymértékben megváltozott, viszont fontosnak tartom bemutatni, hogy évtizedek alatt honnan hova fejlődött az ezzel kapcsolatos szabályozás.

4.1 „ Ittas vezetés”

Ezt a szabálysértést a 218/1999 (XII. 28) Kormány rendelet 42 § határozza meg.

⁹„Aki

a) vasúti vagy légi járművet, gépi meghajtású vízi járművet, úszó munkagépet úgy vezet, hogy szervezetében szeszes ital fogyasztásából származó alkohol van, vagy

b) vasúti vagy légi jármű, gépi meghajtású vízi jármű, úszó munkagép, illetve közúton vagy a közforgalom elől el nem zárt magánúton gépi meghajtású jármű vezetését olyan személynek engedi át, akinek a szervezetében szeszes ital fogyasztásából származó alkohol van,

százezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

Aki az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott szabálysértést nem gépi meghajtású vízi járműre követi el, ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.”

A szabálysértés jogi tárgya a közlekedés biztonságához, megóvásához fűződő társadalmi érdek. Az elkövetés tárgyát a tényállás taxatív felsorolja a három közlekedési ágazathoz tartozó azon járműveket, amelyekkel a szabálysértés elkövethető/napjainkban már e szabálysértést közúton gépi meghajtású, illetve nem gépi meghajtású járművel nem lehet elkövetni/: a vasúti, légi, illetve vízi közlekedés tekintetében valamennyi járműre ki terjed a

⁹ Az ittas vezetés szabálysértési alakzatának törvényi tényállása

kódex hatálya. A közúti gépi meghajtású jármű esetében a szabálysértés csak átengedés esetén tényállásszerű. A gépi meghajtású jármű nem azonos a KRESZ-ben meghatározott gépjármű fogalmával. Gépi meghajtású jármű az a jármű, amelyet beépített erőgép hajt. Látható hogy e szerint ide sorolható a lassú jármű, a villamos, a mezőgazdasági vontató, és a segédmotoros kerékpár. Ezeket a járműveket a KRESZ nem tekinti gépjárműnek. Ezt a felsorolást annyiban egészíteném ki, hogy az utóbbi időben megjelentek olyan kerékpárok melyeket nem emberi erő hajt, hanem legfeljebb 300 W teljesítményű motor készíttet haladásra. Dolgozatom, tekintettel arra, hogy a munkám során mondhatni csak gépi meghajtású járművekkel találkozom, erre épül. A tényállás megvalósulásának nélkülözhetetlen eleme a szervezetben való bármilyen csekély mennyiségű alkohol. A tényállásszerűség további feltétele hogy a járművezető ne legyen befolyásolt állapotban, tehát véralkoholszintje ne haladja meg a 0.8 ezreléket. Az elkövetési magatartás a vezetés. Ez nem más, mint a jármű mozgásba hozatala, és a műszaki berendezéseinek a haladás érdekében történő működtetése. A fentiekben arról az esetről beszéltem, amikor az elkövető a gépjármű vezetője. Természetesen elköveti a szabálysértést az is, aki a vezetésket az előbbieken leírt személynek átengedi, de ezt nem kívánom részletezni.

Egy pár mondattal szeretnék kitérni az egykori 42 § (2) bekezdésére, nevesítve azt az esetet amikor pl valaki kerékpárral követte el a szabálysértést. E bekezdés megvalósulásának feltétele volt, hogy a kerékpárt hajtó személy befolyásolt állapotban legyen, tehát véralkoholszintje haladja meg a 0.8 ezreléket. Nem volt ilyen egyértelmű a helyzet akkor, ha a kerékpáros véralkoholszintje nem haladja meg a 0.8 ezreléket. Találkoztam olyan szakirodalommal, amely az ilyen esetet nem tekintette szabálysértésnek. Munkám során az ilyen esetekben is eljártunk a kerékpárt hajtó személlyel szemben, azzal az eltéréssel, hogy a szabálysértést nem a 42 § törvényhely szerint, hanem az 54 § vagyis a „Közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése” szabálysértés szerint minősítettük. Napjainkban a kerékpárosoknál, az hogy befolyásolt állapotban kerékpározott e vagy sem, a közigazgatási bírság mértékének a meghatározásánál van jelentősége.

4.2 „Közigazgatási bírság ittas vezetés miatt”

2011. július 01-i hatállyal módosult a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 20. § (1) bekezdés „k”pontja. A jogszabály módosítás értelmében közigazgatási bírsággal sújtható:

¹⁰ „Aki a járművezető szervezetében szeszesital fogyasztásából származó alkohol tilalmára vonatkozó rendelkezést megszegi”

A 99/2011. (VI. 29) Kormány rendelet módosította a 218/1999 (XII. 28) Kormány rendelet 42 § akként, hogy nem minősül szabálysértésnek, aki közúti járművet úgy vezet, hogy szervezetében szeszesital fogyasztásából származó alkohol van. Egyszerűbben: A jogalkotó az eddigi „klasszikus ittas vezetést” vagyis aki közúton vagy a közforgalom előtt el nem zárt magánúton gépi meghajtású járművet úgy vezet, hogy szervezetében szeszes ital fogyasztásából származó alkohol van, valamint nem gépi meghajtású járművet szeszes italtól befolyásolt állapotban vezet vagy hajt, kiemelte a korábbi 42. § ból, és létrehozott egy olyan szabályozást, amikor a fenti szabályszegések esetén közigazgatási bírság kiszabására van lehetőség. E jogsértés elbírálása esetén a 156/2009. (VII. 29) Kormány rendelet 12. § ban foglaltak alapján közigazgatási hatósági eljárás keretében kell eljárni, e járművezetővel szemben a 156/2009. (VII. 29) Kormány rendelet 11/D. mellékletében meghatározott közigazgatási bírságot kell kiszabni. A fentiek alapján a közigazgatási bírságok összege az alábbiak szerint alakul¹¹ :

Gépi meghajtású járművet vezetőnél a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol mértéke 0,50‰ véralkohol-koncentrációt vagy a kilélegzett levegőben a 0,30 mg/l-t nem haladja meg, feltéve, ha az nem minősül bűncselekménynek, a bírság összege 150.000 Ft.

Gépi meghajtású járművet vezetőnél a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol mértéke 0,50‰ véralkohol-koncentrációnál magasabb, de 0,80‰ véralkohol-koncentrációt nem haladja meg vagy a kilélegzett levegőben 0,30 mg/l-nél magasabb, de a 0,50 mg/l-t nem haladja meg, feltéve, ha azok nem minősülnek bűncselekménynek, a bírság összege 200.000 Ft.

¹⁰ 1988. évi I. törvény 20. § (1) bekezdés „k”pontja

¹¹ 156/2009. (VII. 29) Kormány rendelet 11/D. melléklet

Gépi meghajtású járművet vezetőnél a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol mértéke a 0,80‰ véralkohol-koncentrációt vagy a kilélegzett levegőben a 0,50 mg/l-t meghaladja, feltéve, ha az nem minősül bűncselekménynek, a bírság összege 300.000 Ft.

Nem gépi meghajtású járművet vezetőnél vagy hajtójánál a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol mértéke 0,80‰ véralkohol-koncentrációt vagy a kilélegzett levegőben a 0,50 mg/l-t nem haladja meg, a bírság összege 30.000 Ft

Nem gépi meghajtású járművet vezetőnél vagy hajtójánál a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol mértéke 0,80‰ véralkohol-koncentrációt vagy a kilélegzett levegőben 0,50 mg/l-t meghaladja, a bírság összege 60.000 Ft.

A fentieket még annyiban egészíteném ki, hogy a gépi meghajtású jármű vonatkozásában a cselekményért 6 illetve 8 büntetőpont jár.

A többi közlekedési eszköz vonatkozásában a korábbi szabályozások nem változtak.

Itt említeném meg a másik általam fontosnak tartott változást. A korábbiakban ismert „ittas vezetés” esetén minden esetben a 35/2000 BM rendelet alapján a vezetésre jogosító okmány a helyszínen elvételre került. 2011. július 01. től hatályos szabályozás értelmében a vezetésre jogosító okmány elvételére közigazgatási bírság hatálya alá tartozó szabályszegés esetén nincs törvényi lehetőség¹², mivel a járművezetéstől eltiltás e jogsértést elkövető járművezetővel szemben nem alkalmazható. Gyakorlatilag a járművezetésre jogosító okmány elvételére kizárólag akkor van lehetőség, ha a mintavétel során megállapítható, hogy a gépi meghajtású jármű vezetője úgy vett rész a közúti forgalomban, hogy szervezetében a 0.8‰ véralkohol-koncentrációt, vagy a kilélegzett levegőben 0.5 mg/liter értéket meghaladó mértékű, szeszes ital fogyasztásából származó alkohol mutatható ki.

Véleményem szerint a korábbi szabályozás szigorúbb és hatékonyabb volt. Elmondható, hogy gyakorlatilag, akinek van pénze az bármennyiszer beülhet az autóba 2-3 sör után. Mivel a vezetésre jogosító okmányát nem foglya elveszíteni nincs, ami visszatartsa. Számtalan intézkedésem során mikor egy ittas gépjárművezető kiszűrésre került, az intézkedés alá vont szinte könyörgött, hogy csak a vezetői engedélyét ne vegyük el, mert az a munkája, azzal keresi a kenyerét. Ezekben az esetekben véleményem szerint a személy megértette

¹²35/2000 BM rendelet a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról

cselekményének súlyát. A nagymértékű bírságok véleményem szerint nem fogják beváltani a hozzá fűzött reményeket.

4.3. „Járművezetés ittas vagy bódult állapotban”

E bűncselekmény alapesetét az 1978 évi IV. törvény 188 § (1) bekezdése írja le.

188¹³. § (1) *Aki szeszes italtól befolyásolt állapotban vagy a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt vasúti vagy légi járművet, valamint gépi meghajtású vízi járművet vagy úszó munkagépet, avagy közúton gépi meghajtású járművet vezet, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*

A fenti törvényi tényállás jelenleg a Büntető Törvénykönyv egyik legvitatottabb tényállása. A bűncselekmény jogi tárgya a közlekedés biztonságának, megóvásához fűződő társadalmi érdek, valamint közvetve az élet és vagyonbiztonság. Az elkövetési magatartás a jármű vezetése. A vezetés fogalmának meghatározása nem egységes. A Btk. kommentárja szerint „vezetésen a jármű elindítását és a már mozgásba hozott járműnek az irányítását, gépezetének, meghajtó erejének a működését értjük. A Legfelsőbb Bíróság egyik döntése¹⁴ alapján a vezetés a „jármű haladásához nélkülözhetetlen vezetéstechnikai teendők elvégzése. Általánosan elfogadott meghatározás szerint vezetésen a jármű elindítását és/vagy a már mozgásba hozott járműnek az irányítását, valamint gépezetének működtetését értjük. Ez alapján vezetésnek tekinthető a lejtőn való-motor beindulás nélküli-gurulás is. Az elkövetés eszközei vasúti és légi közlekedésben valamennyi jármű, vízi és közúti közlekedésben csak gépi meghajtású jármű. A bűncselekmény alanya az a járművezető, aki szeszesitaltól befolyásolt vagy a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt vezeti a járműveket¹⁵. Az alkoholfogyasztás ténye önmagában nem feltétlenül eredményez alkoholos befolyásoltságot. Mint azt már említettem az előző alakzatoknál megvalósulásukhoz az szükséges, hogy a járművezető ne legyen befolyásolt állapotban, tehát vér-alkoholszintje ne

¹³ Járművezetés ittas vagy bódult állapotban vétségének törvényi tényállása

¹⁴ BH 1982. 365.

¹⁵ Blaskó- Miklós- Pallagi- Schubauer- Zentai: Büntetőjog Különös rész I., második átdolgozott kiadás, Rejtjel, Budapest, 2008.

haladja meg a 0.8 ezreléket. Ennél az esetnél azonban a vezetőnek szeszestaltól befolyásoltnak kell lenni. A befolyásolt állapot akkor alakul ki, amikor véralkoholkoncentráció foka, valamint a klinikai tünetek együttes értékelése alapján megállapítható, hogy a járművezető a szeszestalt fogyasztás következtében már nem képes a biztonságos járművezetésre¹⁶. Más irodalmakban a befolyásoltságot úgy értelmezik, hogy az nem más, mint az egyén figyelmének, teljesítőképességének drasztikus romlása, nemcsak a konkrét egyénre vonatkozóan, hanem az általában meglévő és elvárt emberi teljesítményhez képest¹⁷. A szeszestaltól befolyásoltság egy, az orvostudomány és a bírói gyakorlat által elfogadott objektív mérce. A gépjárművezető fennálló alkoholos befolyásoltsága vagy annak hiánya ténykérdés, amelynek megállapításánál elsősorban a véralkohol-vizsgálat az irányadó¹⁸. Ennek alapján a vezető vérében a véralkohol koncentráció eléri vagy meghaladja a 0.8 ezreléket, meg kell állapítani a befolyásoltságot. Ugyancsak meg kell állapítani a befolyásoltságot, ha a véralkohol koncentráció 0.8 ezrelék alatt van ugyan, de a 0.5 ezreléket meghaladja, s a klinikai tünetek alapján a szakértő következtetni tud a vezető ittaságára. Az orvos szakértők egybehangzó véleménye szerint 0.8 ezreléket meghaladó véralkoholkoncentráció esetén kizárt, hogy ne lehessen érezni az alkohol hatását, tehát szubjektíve is megállapítható a befolyásoltság. A 0.81 ezrelékes véralkohol-koncentráció felett egyértelmű az alkoholos befolyásoltság, s az emberi cselekvőképesség bizonyos mértékű korlátozottsága már törvényszerűen jelentkezik, még az italfogyasztás klinikai hatástüneteinek hiányában is. Ennél a véralkohol-koncentrációnál a bírói gyakorlat a járművezető szeszestaltól befolyásolt állapotát megdönthetetlen vélelemként bizonyítotttnak tekinti, és szükségtelennek tartja a klinikai tünetek további vizsgálatát. Léteznek olyan ismeretek is, mely szerint a 0.80 ezrelék feletti koncentráció nem feltétlenül okoz az adott személynél befolyásoltságot. Ezt a felismerést erősíti a 156/2009 es Kormány rendelet 11/D mellékletének 3. pontja mely esetben a bírság összege 300.000 Ft.

Az alkoholos befolyásoltságot a büntetőjog nem tekinti beszámítási képességet kizáró vagy korlátozó oknak, feltéve, ha a járművezető önhibájából kerül ittas állapotba. A Büntető Törvénykönyvhöz fűzött kommentár szerint az önhibán azt kell érteni, hogy az elkövető tudja,

¹⁶ BH 1998. 163.

¹⁷ Major Róbert: Az ittas járművezetésről és a cserbenhagyásról – a közlekedési bűncselekmények újrakodifikálásához, Belügyi Szemle, 2004. évi 1. szám.

¹⁸ Kereszty Béla: A magyar közlekedési büntetőjog kézikönyve, KJK, Budapest, 2005.

hogyan alkoholt fogyasztott, és ismeri ennek az emberi szervezetre gyakorolt hatását is. Azt hogy a befolyásoltságot hogyan, és milyen módszerekkel lehet meghatározni dolgozatomban későbbi fejezetemben fejtem ki.

Lényeges szempont továbbá az, hogy a járművezetést hol követik el. A tényállás egyértelműen leírja, hogy a cselekményt közúton lehet elkövetni.

Közút¹⁹ az állami vagy települési önkormányzat tulajdonában levő közterület, ezért az ittas járművezetés vétsége - gépi meghajtású jármű vezetésével - csak itt követhető el. Közforgalom elől el nem zárt magánúton az ittas járművezetés vétsége nem követhető el. Az ittas járművezetés bűncselekménye minősített eseteiben már van lehetőség a büntetőjogi szankcionálásra, a Btk. 191. § (1) bekezdése szerinti értelmező rendelkezés alapján ugyanis a közúton elkövetett bűncselekményekre megállapított rendelkezéseket kell alkalmazni akkor is, ha a közúti járművezetésre vonatkozó szabályok megszegése nem közúton okoz sérülést vagy halált. Vagyis e bűncselekményt nem lehet elkövetni egy bevásárló központ parkolójában, kivéve, ha ott sérülést, vagy halált okoz. Nem állapítható meg e bűncselekmény kísérlete akkor sem ha a vezető közútra kíván kihajtani²⁰. Számos esetben volt rá példa hogy, ilyen esetekben II fokú jogerős döntés született, melyben bűnösnek találták a vezetőt, azonban a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati indítvány alapján megváltoztatta a döntését és felmentette a vezetőt az e bűncselekmény kísérlete alól. Az ilyen magatartás az e bűncselekmény előkészületeként értékelhető, azonban az előkészület ennél a bűncselekménynél büntetőjogi szempontból irreleváns. A bűncselekményt természetesen el lehet követni vezetésre hátrányosan ható szer befolyása alatt is, de ez egy másik témát ölel fel, ezért nem kívánok vele foglalkozni.

A fenti bűncselekmény gyanúja esetén már van lehetőség a vezetésre jogosító okmány helyszíni elvételére, de saját tapasztalataim alapján ez is hagy némi kívánni valót maga után.

Számtalan olyan esettel találkoztam, amikor a szemmel láthatóan erősen ittas személyek 1.1-1.5 mg/liter eredményeket fújtak a helyszínen, majd a vér-vizelet mintavétel során a mintavételt végző orvos nem tartotta ittasnak az intézkedés alá von személyt, mert éppenséggel nagyon jó barátok voltak. Ezekben az esetekben nem vehettem volna el a vezetői engedélyeket, mivel ahhoz hogy a közlekedési igazgatási hatóság számára 5 munkanapon belül meglehessen küldeni a vezetői engedélyt, bűnügyi iktatási szám kell, mellyel az Országos Nyilvántartóban tudják rögzíteni az adott vezetői engedély visszavonását.

¹⁹ BKv. 79, 2009.El.II.E.3/6. szám

²⁰ BH. 1998. 157.

Amennyiben a mintát vevő orvos nem tartotta ittasnak az intézkedés alá vont személyt úgy Rendőrkapitányság nem tudta megindítani a büntetőeljárást, mert ahhoz bűncselekmény gyanúja szükséges, ahhoz pedig az kell, hogy a mintát vevő orvos legalább enyhén ittasnak tartsa az intézkedés alá vontat. Mondhatnánk, hogy akkor ott vannak a személytől levett minták, melyből már meg lehetne indítani a büntetőeljárást, de sajnos az eredményekre általában 8-10 napot kell várni. A fenti gondolatmenetet teljesen elfogadhatatlannak tartom tekintettel arra, hogy az orvoson múlik minden, aki valójában itt egy szakértőnek számít, és éppenséggel azért nem tartja ittasnak a személyeket, mert a barátja, vagy éppenséggel a szomszédja. Én személy szerint az ilyen esetekben is elvettem a vezetői engedélyt. Bár megdicsérve nem lettem érte, mégis találtunk rá olyan megoldást, ami a szabályozás keretein belül maradt. A vezetői engedély a rendőri jelentéssel együtt ideiglenes iktatási számon „várakozóba” maradt, a minták pedig sürgősségivel lettek elküldve a szakértői intézetbe. 2-3 munkanap alatt a minták eredménye visszajött, és azok alapján már meg lehetett indítani a büntetőeljárást, és a vezetői engedély is 5 munkanapon belül odaért az okmányirodába.

5. A rendőrségnél rendszeresített lég-alkoholmérő készülékek

5.1. A szondákról általában

Az alkoholszondák feladata a vér alkoholtartalmának meghatározása. Ez a kilélegzett levegő alkoholtartalmának mérésével történik, tehát közvetett úton határozzák meg a vér alkoholtartalmát. A véralkohol szintje és a tüdő mélyén található levegő alkoholszintje szoros összefüggést mutat. Az emberi tüdőben található mintegy 300 000 0000 tüdőhólyagocská (alveolus) felelős a gázcsereért. Itt történik a levegő oxigénjének a felvétele és a széndioxid leadása. Az alveolusokban a vér és a levegő között csak egy vékony gázáteresztő membrán van, ami lehetővé teszi a vérben található alkohol levegőbe történő leadását. Ez így nagyon megnyugtató, hiszen nem kell mást tenni, mint megmérni a levegő alkoholtartalmát. Ezzel csak az a baj, hogy az alveolusokban található levegő összetétele messze nem azonos a kilélegzett levegő összetételével. A mérés során tehát arra kell törekedni, hogy az alkoholszonda érzékelőjére a tüdő mélyéről származó (alveoláris) levegő kerüljön. A jobb szondák ezt úgy biztosítják, hogy mérés csak akkor történik, ha a kifújott levegő nyomása egy adott értéknél nagyobb, illetve már legalább 1,2 l levegő távozott a tüdőből. Szondázásnál az emberek önkéntelenül vagy szándékosan melléfújnak, gyengén fújnak, esetenként szívással is megpróbálkoznak. Láttam olyat is hogy a személy nyelvvel eldugaszolta a csövet és úgy fújta meg a szondát. Az ilyen mérések értékelhetetlenek. Munkám során megfigyeltem, hogy akik szándékosan rosszul fújták meg a szondát azok kivétel nélkül ittasak voltak. Fontos tehát, hogy az alkoholszonda felépítése és műszaki színvonala kizárja az ilyen hamis méréseket.

Napjainkban a Magyar Rendőrségen különböző lég-alkoholmérő készülékekkel találkozhatunk. Ilyenek az elektromos alkoholteszter (Drager, Lion), a spiratest alkoholkimutató indikátorcső, és a hiteles elektromos lég-alkoholmérő berendezés. Elsőként a kémiai elven működőt mutatom be.

5.2. Szonda

Ezt a mérési eljárást 1953-ban dolgozták ki és még ma is alkalmazzák. A lényege az, hogy az üvegcsőben található vegyi anyag az alkoholgőz hatására elszíneződik. A keverékben található sárga káliumkromát az alkoholgőz hatására zöld krómmá alakul. Minél töményebb az alkoholgőz, annál hosszabb lesz az elzöldült rész a szondában. Ez a szonda csak egyszer használható. A kémiai alkoholszondás mérés számos hibalehetőséget hordoz. Használata során zavarhatnak más szerves oldószerek (ragasztók, szájjízesítő cukorkák, kozmetikumok). A kémiai alkoholszondát ma már csak szűrővizsgálatra használják, mivel elszíneződése nem bizonyítja hitelt érdemlően az alkoholfogyasztást. A negatív eredmény ugyanakkor kizárja az alkoholos befolyásoltság fennállását. Fontosnak tartom itt megjegyezni, hogy spiratestet csak alkoholteszter hiányában lehet alkalmazni. Véleményem szerint ez az eljárás már időt múlt, elavult. Éjszakai szolgálatban szinte teljesen használhatatlan.

5.3. Teszter

Az elektromos alkoholteszterek az úgynevezett fuel-cell működésének elvén működnek. Ennek alapját az képi, hogy elektrolittal elválasztott melegített platina lemezek esetében a két vezető közötti áram erősségét az elektróddal érintkező etilalkohol molekulák koncentrációja befolyásolja. A módszer teljesen nem specifikus ugyan, - mivel más etilalkoholhoz hasonló kémiai struktúrájú anyagok is elektronáramlást indukálnak, de jól jelzi az etilalkohol jelenlétét, illetve az elektronáramlás időbeni lefolyása még a molekula

nagyságra is felvilágosítást nyújthat. A módszer csaknem kizárólag az etilalkoholt jelzi, ezért egyes államokban önmagában is bizonyító erejűnek elfogadott (pl. Kalifornia), másutt a specifikus módszerek mellett második metodikaként alkalmazzák (pl. Németország). Hazánkban a rendőrségnél rendszeresített Lion, és a Drager típusú alkoholtesztetek működnek ezen az elven.

A Lion alkoholtesztet 3 módban használhatjuk. Passzív módban egy tölcsérbe kell fújni, és az eredménytől függően pozitív/negatív feliratot jelez a készülék. Aktív módban egy csövet kell felhelyezni a készülékre. Ebben az esetben már jóval nagyobb mennyiségű levegőt kell fújni az alkoholteszterbe. Ha a személy nem fogyasztott alkoholt 0.00, ha fogyasztott a mért eredménynek megfelelően mg/liter ben fogja a kilélegzett levegő alkoholkoncentrációját a készülék feltüntetni. A 3. mód egy kombinált üzemmód. Ebben ez esetben passzív módban tölcsérbe fújva jelzi, hogy az illető fogyasztott -e alkoholt, amennyiben igen, akkor az aktív módra átvált, és a cső felhelyezését követően, újbóli megfújás után kijelzi mg/l értékben a kilélegzett levegőben lévő alkohol mennyiségét. Személy szerint én ezt a szondát nem tartom megbízhatónak. Volt olyan esetem, amikor egy személy, még a fújás előtt elismerte, hogy kb 13 perccel ezelőtt fogyasztott 0.5 dl Unicumot. Ezt követően aktív módban megfújattuk a személyt és az eredmény meglepő módon 0.00 mg/liter lett. Ezt követően a biztonság kedvéért elfújattunk a személlyel egy spiratestet is melynek reagense elzöldült. Az esetet követően kb 25 perccel később egy másik személlyel szintén megfújattuk a Liont aktív módban, és ekkor 0.30 mg/liter eredményt mutatott. A személy esküdözött, hogy nem fogyasztott alkoholt és mivel számomra ezt hitelt érdemlően adta elő, a biztonság kedvéért elfújattam vele egy spiratestet is, mely negatív lett. Ezt követően szintén megfújattam a Lionnal és ekkor már 0.00 mg/liter eredményt mutatott. Előfordult velem olyan is, hogy egy 0.40 mg/liter es fújást követően kb 20 perccel később szintén szondáztatni szerettem volna, de előtte az állampolgárnak megmutattam, hogy hogyan fűjjon bele a tölcsérbe. Meglepő módon a készülék pozitív eredményt jelzett, pedig én szolgálatban nyilvánvalóan nem iszom alkoholt. Látható hogy vannak olyan esetek, amikor a készülék nem ürül ki teljesen és a következő fújásnál, ez bizony problémákhoz vezethet. Véleményem szerint ezekben az esetekben az intézkedő járőr bele kényszerülhet olyan további intézkedésekbe, amelyekre igazából nincs is meg a jogalapja.

A Drager Alcotest 6810, bár sokan ezt nem tudják, 2 üzemmódban használható. A passzív módot úgy tudjuk használni, hogy a készülékről eltávolítjuk a csövet és a készüléken található lyukba fújatjuk a levegőt és eközben a készülék bekapcsoló gombját kétszer gyorsan megnyomjuk. Ennél az esetnél az is elegendő, ha az intézkedés alá vont a készüléktől kb 5-10

cm re beszél. Az eredménytől függően van alkohol/nincs alkohol feliratot tünteti fel a készülék. Amennyiben az alkoholteszterrel „passzív” üzemmódban végzett mérés eredménye pozitív, úgy a mérést aktív módban haladéktalanul meg kell ismételni. Aktív módban a készülék ugyanúgy működik mint a Lion. A pontos működés érdekében a Drager típusú alkoholtesztereket 6 hónaponként kalibrálni kell. Ha a kalibrálási idő lejárt, az újra kalibrálásig a készülék nem használható. A készüléknek rendelkeznie kell minőségi bizonylattal (1. sz. melléklet).

A fenti alkoholszondák specifikus metodikaként nem fogadhatóak el, ezért hazánkban csak másodlagos módszerként alkalmazható.

5.4. Hitelesített lég-alkoholmérő

A Seres Ethylometer, a Siemens Alcomat és a Drager típusú készülékek az infravörös abszorpció mérésen alapuló légalkohol értékek mérésére használatosak, telepített és hitelesített analitikai műszerek. A mérés 3.4 és/vagy 9.2 hullámhosszon történik, de a mérési elvből következően ezek sem teljesen specifikusak, a mért értékek alapján az alkoholos befolyásoltság mértékének véleményezése csak megközelítőleg lehetséges. Ezen a hullámhosszon más anyagoknak is lehet elnyelésük pl. éter, észter. Ilyen kémiai anyagok előfordulhatnak cukorkákban, oldószerekben, gyümölcsökben is. A hiba lehetősége kiküszöbölhető, ha a mérésre használt műszer legalább 2 különböző hullámhosszon mér, vagy a készülék kombinálja az infravörös és a fuell cell technikát. (Drager7110). A seres ethylometer 9.2 hullámhosszon mér, de mivel csak egy hullámhosszon dolgozik, a fentebb felsorolt hibalehetőségeket a mérési eredmény magában hordozza. Ezek a készülékek a rendőrségi szervhez vannak telepítve. Minden esetben két párhuzamos befújás végzése kötelező, melyek közül az alacsonyabb érték jelzi a vizsgált személy által kilélegzett levegő

alkoholkoncentrációját. A hiteles lég-alkoholmérők csak akkor használhatóak, ha rendelkeznek hitelesítési bizonyítvánnyal (2. sz. melléklet), illetve minőségi bizonylattal (3. sz. melléklet).

6. Intézkedések

Az intézkedéseket az alábbiakban foglalnám össze. Az intézkedés kezdetekor nyilatkoztatni kell a járművezetőt hogy mikor fogyasztott szeszesitalt. Fontos szabály hogy a szeszesital fogyasztás utolsó időpontja és a fújás között legalább 10 percnél el kell telnie. Erre azért van szükség, mert ilyenkor még maradhat a szájüregben alkohol, és ezért előfordulhat, hogy túlzottan nagy értéket kapunk. Az alkoholszondák jellemzésénél nem említettem meg, de itt fontosnak tartom leírni, hogy amennyiben a Drager 6810 típusú alkoholtesztet közvetlenül az alkoholfogyasztás után fűjják el, úgy a szonda nem fog eredményt jelezni, hanem a kijelzőn 3 felfelé mutató nyíljal jelzi a készülék hogy a szájüregben található még alkohol.

Az ittasság ellenőrzését szabályozó 27/2010 es Orfk utasítás úgy írja le hogy a fújást követően kell nyilatkoztatni a személyt hogy szenved e tüdőbetegségben. Véleményem szerint ez helytelen eljárás, tekintettel arra, hogy vannak olyan tüdőbetegségek melytől a személy képtelen elfújni a szondát, mert olyan gyenge a tüdeje. Álláspontom szerint még a fújás előtt kellene nyilatkoztatni a személyt hogy, szenved e tüdőbetegségben és el tudja e fújni a szondát.

6.1. Intézkedés gépi meghajtású jármű vezetővel szemben

Amennyiben a helyszíni intézkedés során gyanú merült fel arra, hogy a gépi meghajtású jármű vezetőjének szervezetében szeszes ital fogyasztásából származó alkohol van; a járművezetőt légzés-illetve jogszabályi akadályok esetén vér-vizelet mintavételre az 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés „c” pontja alapján minden esetben elő kell állítani, ha az ellenőrzésre Spiratest alkoholszondával került sor, illetve ha a végzett mérés eredménye elektromos alkoholteszterrel végzett mérés során a 0.3 mg/liter légalkohol értéket meghaladja. Amennyiben az alkoholteszterrel végrehajtott mérés 0.10 mg/liter illetve 0.30 mg/liter közötti értéket jelez, és a járművezető a szeszes ital fogyasztás tényét elismeri, úgy vele a helyszínen az 27/2010 (OT. 14.) Orfk utasítás mellékletében meghatározott I. es számú Nyilatkozatot kell kitölteni. A fentieken túl egy ellenőrzési jegyzőkönyv kerül kitöltésre, melyet szintén alá kell írni a gépjárművezetővel, és részére 1-1 példányt át kell adni. A rögzítést követően további

intézkedésre nincs szükség. Ebben az esetben közigazgatási eljárás fog indulni. A fenti esetben a vezetői engedély elvételér nincs törvényi lehetőség. A fentieket annyiban egészíteném ki, hogy ismerek olyan gyakorlatot, hogy a helyszínen felvett nyilatkozatot csak akkor alkalmazzák, ha az alkoholfogyasztás 1 órán belül történt. A régebben használt nyilatkozatokra valóban fel kellett tüntetni, hogy mikor fogyasztotta a személy az alkoholt, de ennek a gyakorlatnak a jogi hátterét nem sikerült felkutatnom. A napjainkban használt nyilatkozaton már ilyen körülményeket nem kell feltüntetni, csak a mért eredményt. Én ez utóbbit tartom a helyesnek.

A hiteles mérőeszközzel történő légalkohol vizsgálat, illetve a mintavételre bevont orvos tájékoztatásának megfelelően közigazgatási bírság hatálya alá tartozó szabályszegés esetén az intézkedésről részletes rendőri jelentés (cselekmény pontos helye, ideje, elkövetéshez használt jármű fajtája, frsz, intézkedés alá vont személy adatai-amennyiben hozzájárul telefonszáma is-, ittasságra utaló jelek, klinikai tünetek, a szeszes ital felkutatása érdekében a jármű átvizsgálására tett intézkedések, nyilatkozat az szeszes ital fogyasztás helyéről, idejéről, fajtájáról, mennyiségéről) készítése indokolt, mellyel a közigazgatási hatósági eljárást az illetékes szerv meg tudja indítani. A jelentés mellé minden esetben kötelező csatolni kell az intézkedés alá vont által aláírt nyilatkozatot és ellenőrzési jegyzőkönyvet. Tekintettel arra, hogy a mintavétellel bizonyítottan az eljárás alá vont személy befolyásolt állapotban lehet, a KET²¹. szabályai szerint kihallgatásról későbbi időpontban célszerű intézkedni. Ha a mérési eredmény 0.3 mg/liter illetve 0.5 mg/liter érték közötti az eljárás annyiban módosul, hogy a személyt hiteles lég mintavételre, illetve vér-vizeletvételre minden esetben elő kell állítani. Természetesen, ha személy 0.5 mg/liternél többet fúj, szintén elő kell állítani hiteles lég mintavételre, illetve vér-vizeletvételre. Ebben az esetben büntetőeljárás megindítására van mód.

Amennyiben a jármű vezetője nem ismeri el a mért eredményt nyilatkoztatni kell, hogy hajlandó e magát alá vetni hiteles mérőeszközzel történő vizsgálatnak. Ha úgy nyilatkozik, hogy hajlandó, hiteles mérőeszközzel történő mérésre kell intézkedni. Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt kilélegzett levegő hiteles mérőeszközzel történő megvizsgálása érdekében elő kell állítani.

²¹2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól

6.2. Intézkedés nem gépi meghajtású járművezetővel szemben

Amennyiben a helyszíni intézkedés során gyanú merült fel arra, hogy nem gépi meghajtású jármű vezetőjének szervezetében szeszes ital fogyasztásából származó alkohol van; a járművezetőt légzés-illetve jogszabályi akadályok esetén vér-vizelet mintavételre az 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés „c” pontja alapján minden esetben elő kell állítani, ha az ellenőrzésre Spiratest alkoholszondával került sor, illetve ha a végzett mérés eredménye elektromos alkoholteszterrel végzett mérés során a 0.5 mg/liter légalkohol értéket meghaladja. Amennyiben az alkoholteszterrel végrehajtott mérés 0.10 mg/liter illetve 0.50 mg/liter közötti értéket jelez, és a járművezető a szeszes ital fogyasztás tényét elismeri, úgy vele a helyszínen az 27/2010 (OT. 14.) Orfk utasítás mellékletében meghatározott I. es számú Nyilatkozatot kell kitölteni. A fentieken túl egy ellenőrzési jegyzőkönyv kerül kitöltésre, melyet szintén alá kell írni a gépjárművezetővel, és részére 1-1 példányt át kell adni. A rögzítést követően további intézkedésre nincs szükség. Ebben az esetben szintén közigazgatási eljárás fog indulni. Az intézkedésről részletes rendőri jelentés (cselekmény pontos helye, ideje, elkövetéshez használt jármű fajtája, frsz, intézkedés alá vont személy adatai-amennyiben hozzájárul telefonszáma is-, ittasságra utaló jelek, klinikai tünetek, a szeszes ital felkutatása érdekében a jármű átvizsgálására tett intézkedések, nyilatkozat az szeszes ital fogyasztás helyéről, idejéről, fajtájáról, mennyiségéről) készítése indokolt, mellyel a közigazgatási hatósági eljárást az illetékes szerv meg tudja indítani. A jelentés mellé minden esetben kötelezően csatolni kell az intézkedés alá vont által aláírt nyilatkozatot és ellenőrzési jegyzőkönyvet. Tekintettel arra, hogy a mintavétellel bizonyítottan az eljárás alá vont személy befolyásolt állapotban lehet, a KET. szabályai szerint kihallgatásról későbbi időpontban célszerű intézkedni. Természetesen, ha személy a helyszínen megtagadja a fűjást, és a hiteles mérőeszközzel történő méréshez sem járul hozzá, vér-vizelt mintavételt kell alkalmazni.

Szintén változás, hogy ha az intézkedés alá vont személy az intézkedés végeztével a továbbhaladás tilalmára való felhívás ellenére ismételten vezet vagy hajt, úgy őt már nem lehet az 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdése „f” pontja alapján szabálysértés továbbfolytatása miatt előállítani. Ellene, amennyiben továbbra is van szeszes ital fogyasztásából származó alkohol a szervezetében, úgy újabb közigazgatási eljárásnak van helye. Fontos hogy a 30/2011. (IX. 22.) Bm rendelet 29 § (1) bekezdése szerint a vizsgálat céljából előállított személytől a mintavétel szükség esetén kikényszeríthető. Ilyenkor a mintavételre rendőrorvost, ahol ez nem lehetséges, vagy késedelmet okoz, ott az állami

egészségügyi szolgálat orvosát kell igénybe venni. A fenti szabály alól kivétel a vizeletvétele. A vizelet adása nem kikényszeríthető. Ilyen esetben kettős vérvételről kell gondoskodni. Azonban vannak olyan esetek, amikor a vizelet mintára minden esetben szükség van. Erről a későbbi „bizonyítás nehézségei” című fejezetben pár mondattal kitérek.

Dolgozatom első részén említettem a zéró toleranciával kapcsolatos aggályaimat, melyet most részletesebben kifejtek. Az „alkoholos állapot és alkoholos befolyásoltság orvos szakértői vizsgálatáról és véleményezéséről” szóló Országos Igazságügyi Orvos szakértői Intézet 13. számú módszertani levelében foglaltak figyelembe vételével, az alkoholteszt 0,10 mg/l légalkohol értéket meg nem haladó mérési eredménye orvos-szakértői szempontból nem értékelhető, ezért ilyen esetben a Nyilatkozat felvételére, további mintavételre, figyelmeztetésre, helyszíni bírságolásra, feljelentésre, illetve szeszes ital fogyasztásából származó alkohol szervezetben való jelenléte miatt csak akkor kerülhet sor, ha egyéb bizonyíték áll rendelkezésre. Érthetőbben: ha személy 0.10 mg/liter eredményt fúj és azt állítja, hogy ő nem fogyasztott alkoholt, akkor vele szemben nem tudunk eljárni. Rengeteg olyan eset van, hogy ilyen csekély mennyiséget fújnak a járművezetők, de csak kevesen ismerik ezt a kiskaput és a többség elismeri a szeszes ital fogyasztás tényét. Volt olyan esetem, amikor észleltem, hogy a személy bemegy a kocsmába majd 5 perc után elindult. Az intézkedés során az alkoholteszt 0.04 mg/liter eredményt mutatott. A személy elismerte, hogy 0.5 dl sört fogyasztott, így el tudunk vele szemben járni. Ha a személy ismerte volna ezt a kis kaput, akkor megúszhatta volna, holott a közigazgatási alakzat tényállását megvalósította, mert volt a szervezetében szeszes italfogyasztásból származó alkohol.

6.3.Hiteles mérőeszkővel történő mérés végrehajtása²²

A hiteles mérőeszkővel történő mérés végrehajtása előtt a mérést végrehajtó (intézkedő) rendőr köteles meggyőződni arról, hogy az eszköz alkalmas-e joghatással bíró (bizonyító

²²27/2010 (OT. 14.) ORFK utasítás

erejű) mérés végzésére, azaz a mérőeszköz hitelesítése a mérésügyről szóló törvény végrehajtásáról szóló 127/1991. (X. 9.) Korm. rendelet 13. §-ában foglaltak szerint nem veszítette hatályát. Amennyiben a hivatkozott rendelkezésben rögzített bármely okból a mérőeszköz nem minősül hitelesnek, azzal mérés nem hajtható végre. A hiteles mérőeszközzel folytatott vizsgálat megkezdése előtt az intézkedés alá vont személyt a hiteles elektromos lég-alkoholmérő berendezéssel végzett vizsgálatról készült, a 2. számú mellékletben meghatározott jegyzőkönyv megfelelő rovataiban nyilatkoztatni kell esetleges tüdőbetegségére, testhőmérséklet emelkedésére, továbbá a vezetési képességre hátrányosan ható szer fogyasztására vonatkozóan. Ha az intézkedés alá vont személy a betegségekre vonatkozó nyilatkozat megtételét megtagadja, illetve nyilatkozata szerint tüdőbetegségben szenved, vagy úgy nyilatkozik, hogy testhőmérséklet emelkedése van, avagy szervezetében a vezetési képességre hátrányosan ható szer jelenléte valószínűsíthető, a hiteles mérőeszközzel mérés nem hajtható végre, ezért vér- és vizeletminta vételre kell intézkedni. A hiteles mérőeszközzel az adatok begépelését követően 15 perc különbséggel két mérést kell elvégezni úgy, hogy az első mérés a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül megtörténjen. A hiteles mérőeszköz alkalmazása után a vizsgálati eredményt mindkét mérés alkalmával két példányban kell kinyomtatni, és azokat az intézkedés alá vont személlyel alá kell íratni. A jegyzőkönyvet két példányban kell felvenni. A kinyomtatott vizsgálati eredmény és Jegyzőkönyv egyik példányát a feljelentéshez, illetve amennyiben feljelentés megtételére nem kerül sor, akkor az intézkedésről készült jelentéshez kell csatolni. A vizsgálati eredmény és a jegyzőkönyv másik példányát az intézkedés alá vont személynek át kell adni. A mérés végrehajtásán és a jegyzőkönyv felvételénél a mérőeszköz kezelőjén kívül legalább egy intézkedő rendőrnek jelen kell lennie, és a jegyzőkönyvet mindegyiküknek alá kell írniuk. A hiteles mérőeszköz eredményes alkalmazását követően 3 kivételtől eltekintve vér- és vizeletminta vételről intézkedni nem szabad.

6.4. Vér-vizelet mintavétel végrehajtása²³

Az alkoholos befolyásoltság megállapítása, illetve véleményezése elsődlegesen az érintett személytől vett vérminta etilalkohol tartalmának a figyelembe vételével történik. Az

²³ 27/2010 (OT. 14.) ORFK utasítás

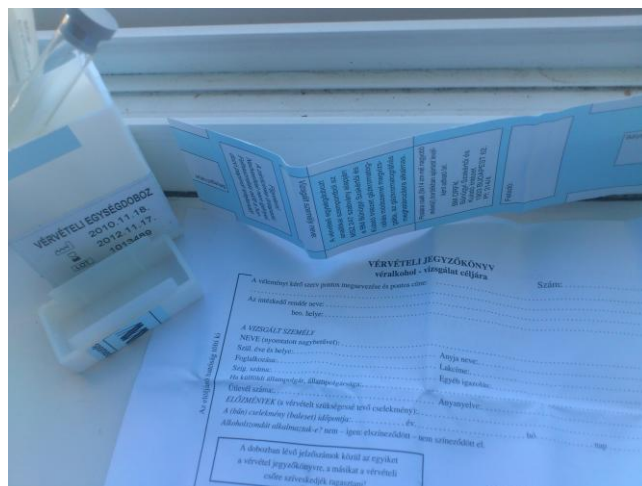
alkoholfogyasztásra vonatkozó szakértői vizsgálatához szükséges vérvételre és lehetőleg közel azonos időben végzett vizeletminta vételre kell intézkedni, amelyet a cselekményt követően a legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ha az intézkedés alá vont személy

- a) az alkoholszondával, az alkoholteszterrel vagy a hiteles mérőeszközzel végzett ellenőrzést megtagadja,
- b) olyan állapotban van, amely meggátolja az alkoholszonda, alkoholteszter, a hiteles
- c) mérőeszköz eredményes alkalmazását,
- d) nyilatkozata szerint tüdőbetegségben szenved, vagy testhőmérséklet emelkedése van, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,
- e) az egészségi állapotára (tüdőbetegségére, testhőmérséklet emelkedésére) vonatkozó nyilatkozat megtételét vagy annak aláírását megtagadja,
- f) hiteles mérőeszközzel történő első mérés foganatosítása a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül nem hajtható végre
- g) a Jegyzőkönyv aláírását megtagadja,
- h) a hiteles mérőeszköz mérési eredményét kétségbe vonja és véralkohol-vizsgálatot kér,
- i) nyilatkozata, vagy az ez irányú ellenőrzés eredménye alapján szervezetében a vezetési képességre hátrányosan ható szer jelenléte valószínűsíthető, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,
- j) nyolc napon túl gyógyuló sérülést, vagy annál súlyosabb kimenetelt eredményező közlekedési, illetve a közlekedés körében segítségnyújtás elmulasztása, vagy cserbenhagyás bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,
- k) a gyanú szerint a cselekmény után szeszes italt fogyasztott vagy az ittasság ellenőrzés előtt a helyszínt elhagyta, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll.

Ha a vizeletminta biztosítása nem lehetséges, kétszeri vérvételre kell intézkedni úgy, hogy a második vérvételre az első mintavételt követő 30-45 perc között kerüljön sor. A vér- és vizeletminta vételi egységcsomagokat a vér- és vizeletminták rendőrségi ügyeleteken történő tárolásának, nyilvántartásának és továbbításának rendjéről szóló 10/2008. (OT 7.) ORFK utasításban foglaltaknak megfelelően kell kezelni.

A vérvételről jegyzőkönyvet kell készíteni (nyomtatvány az egységdobozban megtalálható). A jegyzőkönyv a vérvételi csővel megegyezően tartalmazza az azonosítási számot. Az azonosítási szám olyan, hogy összecserélése vagy kicserélése nem lehetséges, az öntapadós számlevétele nem végezhető el a számhordozó anyagának megsértésével. A mintavételi egységdoboz felbontását, valamint a szám kémcsőre illetve a jegyzőkönyvre történő felragasztását minden esetben célszerű a vérvételre kötelezett előtt elvégezni. Bár nem kötelező, indokolt lehet a jegyzőkönyvre ragasztott számot a mintát vevő orvossal lepecsételtetni illetve keresztbe aláírni. A jegyzőkönyvön minden esetben fel kell tüntetni a véleményt kérő szerv megnevezését, címét és az intézkedő személy adatait. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a vizsgált személy adatait. Volt olyan eset, amikor a személy nem volt hajlandó megmondani az adatait, így az egységdoboz úgy lett lezárva, hogy a jegyzőkönyv nem tartalmazta a személyi adatokat. Pár óra elteltével miután sikerült megállapítani az adatokat, egy kiegészítő jelentés készült, ami mellékelve lett csatolva a minták mellé. Rögzíteni kell a vérvételt szükségessé tevő cselekményt, vagy eseményt, annak időpontját év, hó, nap, óra, perc, pontossággal. Szükséges hogy megelőzően történt alkoholszondás, vagy más módon történő alkoholos ellenőrzés, ha igen milyen eredményt mutatott. Az adatok hitelességét a vérvételt kérő hatósági személy, illetve a mintát vevő orvos aláírásával igazolja. A jegyzőkönyv egyes adatait –az italfogyasztás időpontját, az italfogyasztás kezdetét, befejezését, mennyiségét, stb. a vizsgált személy szolgáltatja. Bár erre a nyilatkozattételre senki nem kötelezhető, a dolgozatomban későbbi fejezetében ismertetem, hogy ezeknek az adatoknak a hiánya bizonyos esetekben nagy fejtörést okozhat a szakértőknek az esetleges visszaszámolás során.

A vérvételi jegyzőkönyv ezen első két részét a vizsgálatot kérő szerv képviselője és a vizsgált személy írja alá. Bár ennek az aláírását a vizsgált személy megtagadhatja, meglátásom szerint ilyen esetben célszerű hatósági tanúról gondoskodni, és ezt a jegyzőkönyvön, valamint a későbbi rendőri jelentésben feltüntetni. A klinikai tünetek felsorolását a jegyzőkönyv tartalmazza. A mintavétel időpontját a jegyzőkönyvön fel kell tüntetni. Ennek elmulasztása, vagy pontatlanul rögzítése súlyos eljárási hibákhoz vezethet. Az elvégzett vizsgálatok nem adnak egyértelmű felvilágosítást az alkoholos befolyásoltság mértékéről. Az egyén aktuális alkoholtűrő képességétől, az alkoholhoz történő hozzászokástól függően egyes tünetek még magas véralkohol értékek mellett is negatívak maradhatnak, más tünetek alkoholhoz nem szokott személyeknél, a valósnál súlyosabb ittasságot jelezhetnek. A klinikai tünetek és az analitikai eredmény jelentős eltérése ugyanakkor felhívhatja a figyelmet kábítószer-vagy gyógyszerfogyasztás egyidejű fennállására.

A vérminta vételéhez minden esetben az egységdoboz kell használni. Ez a dobozban található egyszer használatos tűvel, a vérvétel helyének az alkoholmentes fertőtlenítőszerrel történő megtisztítása után a szintén a dobozban található zárt mintavételi csőbe történik, amelyet $\frac{3}{4}$ részig kell mintával megtölteni. A vizelet mintákra szintén az egységdoboz kell használni. Bár az egységdoboz nem tartalmazza, minden esetben szükséges a cső kupakját valamilyen ragasztóval rögzíteni, mert ellenkező esetben ennek az elmulasztása a minták kifolyását eredményezheti.

6.5. A minták a mintavételt követően

A mintavételt követően az intézkedésről részletes rendőri jelentést kell készíteni, a dobozokban található jelzőszámmal ellátott minták pontos megjelöléséről, időpontjáról, az intézkedésre okot adó körülményről, helyéről, időpontjáról, a helyszínen végzett alkoholoteszteres mérések eredményéről. Fontos hogy a jelentés tartalmazza a mintát vevő orvos nevét, és általa gondolt alkoholos befolyásoltság mértékét. Mint már korábban utaltam rá, a hatóság ez alapján indítja meg az eljárást. Amennyiben a minták eredménye még nem ismert, és a rendőri jelentésből sem derül ki egyértelműen, gépi meghajtású jármű esetén a hatóság a büntetőeljárást és a közigazgatási eljárást is megindítja, majd a minták eredményétől függően az egyiket megszünteti. A fentiek alapján indokolt lehet a mintavétel során a I. es számú nyilatkozat, valamint az ellenőrzési jegyzőkönyv felvétele, az esetleges közigazgatási eljárás megindításához. A jelentés végeztével a mintákat az ügyeletes vagy a szolgálatirányító parancsnok nyilvántartásba veszi, majd egy az erre a célra kialakított

hűtőszekrénybe elzárja. Ezt követően a levett alvadásgátolt vér és vizelet tárolása +4 fokon történik.

A vizsgálati mintákat egy úgynevezett vérvételi egységdobozba csomagolva a rendőrségi futárszolgálat vagy a posta kézbesíti. Ezt követően minden egyes minta azonosító jelzést (számot) kap, amely szám az alkoholtartalom meghatározás és az előírt tárolás időtartamára az azonosítás mellett biztosítja a minta anonimitását is. Csak a véleményt adó orvos szakértő számítógépén futnak össze az ügyvel kapcsolatos információk és a mérési adatok²⁴. A mintákat a vizsgálatra két asszisztens egymástól függetlenül készíti elő. A beküldött mintákból négyszer 0,2 ml-t vesznek ki, melyekhez egy ún. belső ellenőrző oldatot is hozzámérnek. Az így előkészített 8 ml-s, gumidugóval és alumíniumkupakkal lezárt mintatartók kerülnek a mérőrendszerbe. Az alkoholos befolyásoltságra vonatkozó szakvéleményt igazságügyi orvos szakértő állítja össze. Értékelése során a vérvételkor leírt klinikai tüneteket és a kémiai vizsgálatok eredményeit veszi figyelembe, amelyek ismeretében nyilatkozik a cselekmény időpontjában fennállott etilalkohol-koncentráció számszerű értékéről és az alkoholos befolyásoltság mértékéről. Az előbbieket mellett az orvos szakértők a kilélegzett levegő alkoholtartalmának mérési adatai és az italfogyasztás mennyiségére utaló nyilatkozatok alapján is készítene az alkoholos befolyásoltság mértékének megállapítására szakértői véleményt.

²⁴ <http://www.bszki.hu/page.php?292>

7. Az ittasság bizonyításának nehézségei

Mint minden bűncselekménynél, a járművezetés ittas vagy bódult állapotban bűncselekménynél is vannak, mindenféle kibúvók, kifogások, mentegetőzések. Ilyenek például hogy különböző ételekre, édességekre hivatkozva gyakorlatilag letagadják az alkohol fogyasztás tényét. Ezeknek a mentegetőzéseknek, még ha igaz is lenne gyakorlatilag semmiféle mentő körülményük nincs.

Azonban vannak olyan kibúvások is, melyek már a jelenlegi szabályozás gyenge pontjaira, valamint az orvos tudomány korlátaira épülnek.

Véleményem szerint az olyan bűncselekmények közül ahol tettenérés történt az ittas járművezetés az, amit a legnehezebb bebizonyítani.

Mint tudjuk, a bűncselekményt úgy lehet elkövetni, ha a járművezető befolyásolt állapotban van, vagyis ha a véralkohol koncentrációja eléri vagy meghaladja a 0.8 ezreléket. Ugyancsak meg kell állapítani a befolyásoltságot, ha a véralkohol koncentráció 0.8 ezrelék alatt van ugyan, de a 0.5 ezreléket meghaladja, s a klinikai tünetek alapján a szakértő következtetni tud a vezető ittasságára. Azonban ennek az állapotnak a vezetés közben kell fenn állnia. Tehát ha valakinek a vérvételkor fennáll ez az állapot nem feltétlenül áll fenn a vezetés közben is. Azt hogy a vezetés közben befolyásolt állapotban volt a vezető a szakértők különböző visszaszámolási módszerekkel határozzák meg. A szakértői számolás alapja az, hogy az alkohol-anyagszere viszonylag jól meghatározott szabályok szerint zajlik az emberi szervezetben. Az alkohol felszívódási és lebomlási folyamatainak eredményeként alakul ki a vér illetve más testfolyadékok alkoholgörbéje. A felszívódást befolyásolja az alkohol töménysége, fajtája, szénsavtartalma, a nyálkahártya állapota. A felszívódás 30-90 percen belül megtörténik. Ebben az időszakban a véralkoholszint változása viszonylag gyorsan történik, számítással nem követhető módon. Éppen ezért ha a mintavétel a felszívódási szakban történt, a cselekmény idejére történő visszaszámolás nem lehetséges. Alkohol fogyasztás esetében a felszívódási szak az, amelynél a véralkohol-koncentráció ezrelékes mértékére és az esetleges befolyásoltság mértékére orvos szakértői vélemény nem adható²⁵. A fentiekből nyilvánvaló, hogy visszaszámolni csak az úgynevezett leszálló ágban, azaz a

²⁵ Kereszty Béla: A magyar közlekedési büntetőjog kézikönyve, KJK, Budapest, 2005.

lebomlás fázisában lehet. Erre épülnek az úgynevezett felszálló ágas védekezések. Fontos tudni, hogy az előzőekben említetten kívül a visszaszámolásnak azonban vannak még korlátai, melyek az alábbiakban foglalható össze. Nem lehet visszaszámolni a cselekmény időpontjára²⁶:

- ha a véralkoholszint a 0.10 g/litert, a kilélegzett levegő alkoholkoncentrációja a 0.05 mg/liter alatti
- ha a cselekmény és a vérvétel között eltelt idő ismeretlen
- ha az italfogyasztás és a cselekmény között 1 óránál kevesebb idő telt el
- az italfogyasztás a cselekmény után történt

Látható hogy vannak olyan esetek, amikor semmilyen körülmények között nem lehet visszaszámolni. Egyes elkövetők ezekre helyezik a védekezésük alapját. Súlyos bizonyítási nehézség továbbá az úgynevezett ráívás. Ráívás az elsődleges alkohol fogyasztást követő szeszes ital fogyasztása. Ráívás általában úgy történik, hogy az ittas járművezető pl okoz egy balesetet, amelynek elhagyja a helyszínét, majd hazaérve elkezd alkoholt fogyasztani és a percekkel vagy akár órákkal későbbi rendőri intézkedés során úgy nyilatkozik, hogy csak a baleset után fogyasztott alkoholt. Volt olyan esetem is, amikor megállítottam egy személygépkocsit, majd a megállást követően a vezető azonnal kiugrott a gépkocsiból és ott előttünk húzóra megivott egy dobozos sört. Az intézkedésnek teljes mértékben ellenállt, mondván hogy ő nem vezetett ittasan, a vezetés után ivott, nincs jogunk intézkedni vele. A későbbi szakértői vélemény megállapította, hogy a magas véralkohol koncentrációját 1 doboz sör nem okozhatta. Ez így rendben is volt, de mi lett volna akkor, ha a személy egy 2 dl es „lapos üvegből” lehúz 2 dl házi pálinkát, de mi nem tudtuk volna, hogy mit ivott.

Ha a cselekmény, az állítólagos italfogyasztás és a vérvétel 60-90 percen belül történt, úgy a vérvétel időpontjában vagy röviddel - néhány perccel - később történő vizelet mintavétel egyértelműen eldöntheti a ráívás vagy az utólagos szeszes italfogyasztás tényét. A véralkohol a maximális értékét átlagértékben az italfogyasztás után 60 perc múlva éri el. A vizeletalkohol maximális értéke később mérhető. Ha a vizeletalkohol koncentrációját meghaladja, a szakértő véleményezheti, hogy az italfogyasztás a vér- és vizelet mintavételt megelőzően legalább 90-120 perccel történt. Az 1-1,5 órán belül történő ráívást igazolja az, ha a vizeletalkohol koncentrációja a véralkohol értékét nem éri el.

²⁶ Az országos Igazságügyi Orvostani Intézet 13. módszertani levele, az alkoholos állapot és alkoholos befolyásoltság orvos szakértői vizsgálatáról és véleményezéséről

A ráívás bizonyításának másik lehetősége a kettős vérvétel, bár lényegesen kevesebb információt szolgáltat, mint a vér- és vizeletminta együttes vizsgálata. Látható hogy elviekben a mai szakértők ismeretei alapján a ráírást meg lehet állapítani vagy éppenséggel ki lehet zárni. Véleményem szerint, ha a fentiek megállapításra is kerülnek, azt meghatározni, hogy a személy a vezetés közben éppenséggel befolyásolt állapotban volt e vagy sem, nagyon nehéz, vagy lehetetlen.

A visszaszámolással kapcsolatos problémák viszont nem csak a bűncselekményi alakzat bizonyításánál jelentkeznek, hanem minden olyan esetben ahol mintavétel válik szükségessé, legyen az hiteles-lég, illetve vér-vizelet mintavétel. Tehát ugyanúgy probléma lehet a szabálysértési alakzatnál, illetve a közigazgatási bírságnál. A fenti kérdéskör érzékenysége abból fakad, hogy az előzőekben említetteknek is szintén vissza kell-kellene számolni az elkövetés idejére. Bár a közigazgatási bírsággal kapcsolatban még nincs annyi tapasztalatom, véleményem szerint a visszaszámolás elmarad, és a mintavétel idején fennálló alkoholkoncentráció alapján szabják ki a bírságot. Természetesen, ahol az intézkedés alá vont személy elismer mindent, és alá ír mindent a jegyzőkönyvön illetve a nyilatkozaton úgy a bizonyításnak nincs jelentősége. Korábban említettem, itt egy pár sorban kitérek arra, hogy miért van szükség minden esetben a vizeletmintára. A Btk. 188 § (1) bekezdését nem csak szeszestől befolyásolt állapotban, hanem vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt is el lehet követni. Ahhoz azonban hogy egy ilyen személlyel szemben el tudjunk járni, először vele szemben egy bizonyos „rapid” gyorstesztet kell alkalmazni, amely kimutatja, hogy milyen anyagok találhatóak a vizeletbe²⁷. Ehhez azonban vizelet szükséges, mivel rengeteg olyan kábítószer van, ami csak vizeletben mutatható ki. Gyakorlatilag, ha valaki kibírja, hogy az előállítás tartama alatt visszatartja a vizeletét, vele szemben nem tudunk eljárni, mert a vizelet adása nem kikényszeríthető. Mivel ez egy másik témát ölel fel, ennél többet nem kívánok foglalkozni vele.

A következő fejezetben, mely véleményem szerint dolgozatom lényegét adja, egy kísérlet alapján bemutatom, hogy a szakértők által végzett visszaszámolások milyen gyenge lábakon állnak.

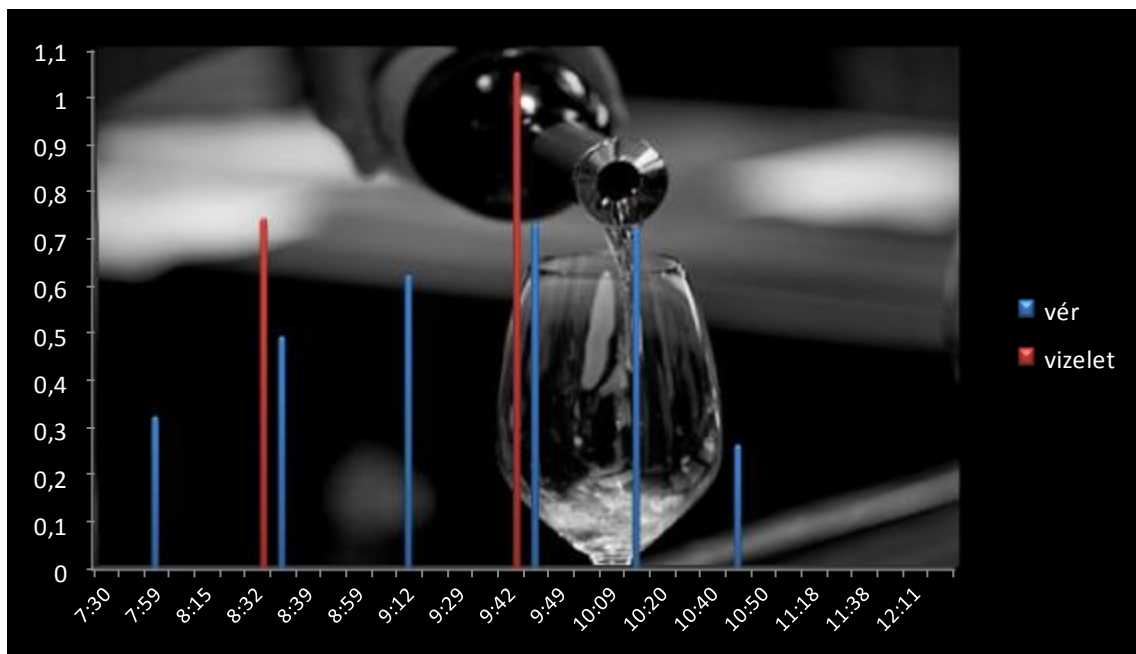
²⁷ 19/2000. (XI. 13.) ORFK utasítása a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt lévő járművezetőkkel szemben alkalmazandó rendőri intézkedésekről szóló módszertani útmutató kiadásáról

8. Az elkövetés idejére történő visszaszámolással kapcsolatos problémák bemutatása egy valós kísérlet alapján

Munkám során számtalan mendemondát hallottam, hogy hogyan lehet megúszni egy ittas vezetést, hogyan lehet becsapni egy szakértőt a későbbi visszaszámolásokkal kapcsolatban. Mivel az ilyen dolgokat nem szoktam elhinni, de a dolog mégis foglalkoztatott, úgy gondoltam, hogy mi lenne, ha egy kísérlettel megbizonyosodnék a mendemondák alapjáról. Elhatároztam magam és az állomány illetékes parancsnokomtól kérelmeztem, hogy a tanulmányaim támogatása képpen engedélyezzen egy kísérletet, melyet saját magamon fogok végrehajtani. A kérelmemre pozitív választ kaptam, a szükséges eszközöket és személyeket a rendelkezésemre bocsátotta. Ezt követően a BSZKI Véralkohol osztályától kérelmeztem, hogy végezzék el a tőlem levett mintákból a véralkohol meghatározását díjmentesen. A BSZKI szintén a támogatásáról biztosított. Így hogy már rendelkezttem a szükséges eszközökkel, és támogatásokkal belevágtam. A kísérlet célja az volt, hogy bebizonyítsam, a szakértők által alkalmazott visszaszámolási módszerek tévesek, megbízhatatlanok.

2011. 02. 25 én reggel 07 óra 30 perc és 07 óra 45 perc között a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság Egészségügyi Osztályán 3*0.4 dl pálinkát, valamint 2*2.5 dl sört fogyasztottam (4. sz. melléklet). Ezt követően 07 óra 59 perctől kezdve kb. 30 percenként 6 db vérmintát és 2 db vizeletmintát vettek le tőlem az Egészségügyi osztály munkatársai. Ezzel párhuzamosan 10 percenként Drager típusú alkoholteszterrel biztosítottam a lég-mintákat. A fentiekről folyamatosan jegyzőkönyvet vezettem (5. sz. melléklet).

Ezt követően a minták a BSZKI véralkohol osztályára kerültek, ahol meg lett határozva a minták etilalkohol koncentrációja (6. sz. melléklet).

A vérem, illetve a vizeletem alkoholkoncentrációjának alakulása, éhgyomorra, folyamatos, 15 perces alkoholfogyasztást követően

A meghatározásokat követően megkaptam az eredményeket, melyekből elméleti síkon 10 különböző esetet állítottam fel, melyekre 2 különálló szakértőt kértem fel hogy számoljanak vissza a cselekmény időpontjára az adott esethez rendelkezésre álló adatokból. Mindegyik esetenél 08 óra 39 perc lett meghatározva a cselekmény, vagyis az ittas vezetés időpontjának. Ebben ez időpontban levett vérmintában 0.49 ezrelék alkohol lett meghatározva, vagyis nem voltam alkoholtól befolyásolt állapotban. Természetesen ezt az eredményt a szakértőkkel nem közöltem. A 10 esetet az alábbiakban foglalnám össze. Az esetekhez kizárólag a tőlem levett mintákat használtam fel!

I. számú járművezető:

Cselekmény időpontja: 08:39-szonda pozitív

Első minta: 09:45-0.73 ezrelék /907626/ számú vér minta

Második minta: 10:17-0.72 ezrelék /907562/ számú vér minta

Nem nyilatkozik a szeszesital fogyasztásra vonatkozóan.

Az eset egy olyan vezetőt feltételez, amikor teljesen passzív, nem ad vagy nem tud vizeletet adni, és nem mondja meg hogy mit fogyasztott. A pozitív szondára tekinthetünk úgy is mintha a fűjást megtagadja a vezető, mivel abból hogy pozitív, többlet információval nem rendelkezik a szakértő.

II. számú járművezető

Cselekmény időpontja: 08:39-szonda pozitív

Első minta: 09:45-0.73 ezrelék /907626/ számú vér minta

Második minta: 09:42-1.05 ezrelék /907620/ számú vizelet minta

Nem nyilatkozik a szeszital fogyasztásra vonatkozóan.

Az I. számú vezetőtől annyiban tér el, hogy itt van vizelet minta.

III. számú járművezető

Cselekmény időpontja: 08:39-szonda pozitív

Első minta: 08:59-0.40 mg/liter /légalkohol/

Második minta: 09:19-0.39 mg/liter/légalkohol/

Nem nyilatkozik a szeszital fogyasztásra vonatkozóan.

Ebben az esetben a személy hiteles légalkohol mérésre volt előállítva.

IV. számú járművezető

Cselekmény időpontja: 08:39-alkoholteszter -0.35 mg/liter

Első minta: 10:17-0.72 ezrelék /907562/ számú vér minta

Második minta: 10:47-0.26 ezrelék /907564/ számú vérminta

Nem nyilatkozik a szeszital fogyasztásra vonatkozóan.

Az I. esettől annyiban tér el hogy itt tudunk eredményt az elkövetés időpontjában, vagyis a személy elfújta az alkoholtesztet.

V. számú járművezető:

Cselekmény időpontja: 08:39-szonda pozitív

Első minta: 09:45-0.73 ezrelék /907626/ számú vér minta

Második minta: 10:17-0.72 ezrelék /907562/ számú vér minta

Nyilatkozik a szeszital fogyasztásra vonatkozóan.3*0.4 dl pálinka+2*2.5 dl sör

Az I. esettől annyiban tér el hogy a vezető elmondja a mintavételkor a valódi italfogyasztás mennyiségét.

VI. számú járművezető

Cselekmény időpontja: 08:39-szonda pozitív

Első minta: 09:45-0.73 ezrelék /907626/ számú vér minta

Második minta: 09:42-1.05 ezrelék /907620/ számú vizelet minta

Nyilatkozik a szeszital fogyasztásra vonatkozóan. 3*0.4 dl pálinka+2*2.5 dl sör
Az V. esettől annyiban tér el hogy a személy adott vizeletet.

VII. számú járművezető

Cselekmény időpontja: 08:39-szonda pozitív

Első minta: 08:59-0.40 mg/liter /légalkohol/

Második minta: 09:19-0.39 mg/liter /légalkohol/

Nyilatkozik a szeszital fogyasztásra vonatkozóan. 3*0.4 dl pálinka+2*2.5 dl sör

A III. esettől annyiban tér el hogy a személy elmondja a mintavételkor a valódi italfogyasztás mennyiségét.

VIII. számú járművezető

Cselekmény időpontja: 08:39-alkoholteszter -0.35 mg/liter

Első minta: 10:17-0.72 ezrelék /907562/ számú vér minta

Második minta: 10:47-0.26 ezrelék /907564/ számú vérminta

Nyilatkozik a szeszital fogyasztásra vonatkozóan. 3*0.4 dl pálinka+2*2.5 dl sör

Ennél az esetnél valamilyen külső körülmény miatt később kerül sor a mintavételre, de nem ad vizeletet és elmondja, hogy valójában mit fogyasztott.

IX. számú járművezető

Cselekmény időpontja: 08:39-alkoholteszter -0.35 mg/liter

Első minta: 10:17-0.72 ezrelék /907562/ számú vér minta

Második minta: 10:47-0.26 ezrelék /907564/ számú vérminta

Nyilatkozik a szeszital fogyasztásra vonatkozóan. 04 óra 30 perc és 04 óra 45 perc között 6*0.4 dl pálinka+4*2.5 dl sör.

A VIII. esettől annyiban tér el hogy a vezető helytelen időt, és mennyiséget jelöl meg az italfogyasztásra vonatkozóan.

X. számú járművezető

Cselekmény időpontja: 08:39-alkoholteszter -0.35 mg/liter

Első minta: 10:17-0.72 ezrelék /907562/ számú vér minta

Második minta: 10:47-0.26 ezrelék /907564/ számú vérminta

Nyilatkozik a szeszital fogyasztásra vonatkozóan. 08 óra 20 és 08 óra 25 perc között 3*0.4 dl pálinka+2*2.5 dl sör

Ennél a személy, elmondja a valódi italfogyasztás mennyiségét, viszont az időponttal kapcsolatban hazudik.

Azt mondanom sem kell, hogy természetesen mind a 10 esetről az elkövetési idején fennálló alkoholkoncentráció kivétel nélkül 0.49 ezrelék.

Az esetekhez tartozó szakértői vélemények az alábbiakban foglalhatóak össze. A szakértői válaszokat „I”, illetve „II” válaszokkal jelölöm. Ahol esetlegesen vezetőt említek meg, azzal magamra utalok.

Első eset: I. Módszertani levél szerint egy órán belül nem számolunk vissza, az érték az első érték, azaz 0,73 ezrelék, azaz igen enyhe alkoholos befolyásoltság. Mivel a második véralkohol érték alacsonyabb az elsőnél, a szervezet alkohol anyagcseréje – a vérvételek idején – a lebomlás stádiumában volt.

II. A kettő minta között igen csekély a különbség a véralkohol-koncentrációban, ami arra utal, hogy a mintavételek idejére került az etilalkohol-anyagcsere a felszívódás csúcsára. Az italfogyasztás 30-90 perccel történhetett az első vérmintavétel előtt. Ennél fogva a cselekmény és az italfogyasztás között nem telt el a szükséges legalább 60 perc, így a cselekmény idejére visszaszámolással véralkohol-koncentráció értéke nem határozható meg.

A két szakértő véleménye megegyezik, csak az egyik indokolja a választ. Válaszukat azzal indokolják, hogy nem telt el a számításhoz szükséges 1 óra a cselekmény ideje és az italfogyasztás ideje között. Ez rendben is van, viszont én folyamatosan ittam, és ilyenkor már elég 30 perccel eltelnie a visszaszámoláshoz. Ebből arra lehet következtetni, hogy ha a vezető nem nyilatkozik az italfogyasztásra vonatkozóan és csak két vérminta áll rendelkezésre, úgy a szakértők nem feltétlenül adnak helyes véleményt.

Második eset: I. Visszaszámolásnak nincs akadálya, a cselekménykori véralkohol érték 0,8-0,9 ezrelék közötti lehet, ami enyhe fokú alkoholos befolyásoltság alsó határának felel meg. Mivel a közel egy időben vett vizelet alkoholérték magasabb a véralkohol értéknél, a szervezet alkohol-anyagcseréje – a mintavételek idején – a lebomlás stádiumában volt.

II. A közel egy időben biztosított minták közül a magasabb vizeletalkohol-koncentráció mutatja, hogy a mintavételek idejére az etilalkohol-anyagcsere a kiürülési, lebomlási szakaszba került (a tényleges italfogyasztás több mint 90-120 perccel a vérvétel előtt történhetett). Az emberi szervezetben óránként 7-10 g etilalkohol bomlik le. A kimutatott

véralkoholból a cselekmény idejére visszaszámított érték: 0,84-0,95, 08:39 perckor enyhe fokú alkoholos befolyásoltság alatt állt.

A két vélemény ismét megegyezik. Azonban itt jelentkezik az egy súlyos probléma. Az előző esethez képest ez annyiban tér el, hogy itt, a vérmintavétellel közel egy időben történt egy vizeletelvétel is a második vérvétel helyett. Mivel a két esethez felhasznált minták tölem származtak, valójában a két esetben meg kellene egyeznie. A szakértők mégis az elsőnél úgy nyilatkoztak, hogy nem tudnak visszaszámolni, a másodiknál pedig vissza tudnak. A másik probléma, ami véleményem szerint a legsúlyosabb, az hogy az elkövetés idejére 0.8-0.9 ezrelék alkoholkoncentrációt határoztak meg. Fent említettem, hogy 08 óra 39 perckor az alkoholkoncentrációm 0.49 ezrelék volt. A szakértők által meghatározott eredmény kb. kétszerese a valóságnak. Ennek alapján elítélnének a bűncselekményi alakzat elkövetése miatt, holott nem voltam befolyásolt állapotban.

Harmadik eset: I. *Igen enyhe alkoholos befolyásoltságnak megfelelő légalkohol értékek. A cselekmény idejére is ez az alkoholos befolyásoltság véleményezhető (Véralkohol értékre NEM szabad átszámolni!). A második alacsonyabb érték alapján szervezet alkohol-anyagcseréje – a mintavételek idején – a lebomlás stádiumában volt.*

II. *A kettő mérés között igen csekély a különbség a levegőalkohol-koncentrációban, ami arra utal, hogy a mintavételek idejére került az etilalkohol-anyagcsere a felszívódás csúcsára. Az italfogyasztás 30-90 perccel történhetett az első légalkohol-mérés előtt. Ennél fogva a cselekmény és az italfogyasztás között nem telt el a szükséges legalább 60 perc, így a cselekmény idejére visszaszámolással véralkohol-koncentráció értéke nem határozható meg.*

A két vélemény különbözik. Az egyik szakértő a cselekmény időpontjának idején igen enyhén tartott alkoholtól befolyásoltnak. Igen enyhe befolyásoltság 0.51-0.80 ezrelék közötti értéket jelent. Megállapítható hogy ez a vélemény 0.2 ezrelék híján megfelel a valóságnak. A másik szakértő viszont azt állapította meg, hogy itt sem lehet visszaszámolni a cselekmény időpontjára az első esetről írt okfejtések miatt. Számomra érthetetlen, hogy ugyanazon esetről, hogy különbözhet ennyire két vélemény.

Negyedik eset: I. *Visszaszámolásnak nincs akadálya, a cselekménykori véralkohol érték 0,8-0,9 ezrelék közötti lehet, ami enyhe fokú alkoholos befolyásoltság alsó határának felel meg. A*

második vérminta értéke jóval alacsonyabb, az alkohol-anyagcsere szabályosságai alapján várt értéknél.

II. Az nem lehetséges, hogy a 10:17 perckor levett vérminta 0,72 ezrelék alkoholt tartalmaz, majd a 30 perccel később levett 0,26 ezreléket ugyanazon személynél. A kimutatott véralkohol tartományban legfeljebb 0,20 ezrelékkal csökkenhet óránként a véralkohol-koncentráció. Az emberi szervezetben óránként 7-10 g etilalkohol bomlik le. Az ellentmondás miatt a cselekmény idejére nem számolható véralkohol-koncentráció.

Mindkét szakértő megállapította, hogy a második mintában túlságosan alacsony a koncentráció. A II. vélemény bemutatja, hogy óránként mennyi alkohol bomlik le az emberi szervezetben. Élő példa vagyok rá, hogy jelen esetben az én szervezetem ennél jóval többre is képes. Az I. véleményben viszont a szakértő ismételten enyhén tart befolyásoltnak a valódi 0.49 ezrelékes koncentrációval szemben. Az első esethez képest csak annyi a különbség hogy itt a mintavételek később kerültek végrehajtásra, mert például elhúzódik az intézkedés. Ismételten olyan miatt ítélnének el, amit nem követtem el.

Ötödik eset: *I. Az elmondott italfogyasztás ideje és mennyisége okozhatta a mért véralkohol értékeket (80 kg. testtömeggel számolva). Így szakértőileg elfogadható az italfogyasztás ideje és a fogyasztott alkohol mennyisége. Szakértőileg kétséget kizáróan nem mondható, hogy a cselekmény idejére az összes elfogyasztott alkohol felszívódott (a módszertani levél szerint 60-90 perc), így annyi mondható, hogy alkoholt fogyasztott, igen enyhe alkoholos befolyásoltság állapotában lehetett a cselekmény időpontjában. (Az enyhe fokú befolyásoltság kétséget kizáróan jelen adatokból nem mondható, szakértői eszközökkel.)*

II. A kettő minta között igen csekély a különbség a véralkohol-koncentrációban, ami arra utal, hogy a mintavételek idejére került az etilalkohol-anyagcsere a felszívódás csúcsára. Az italfogyasztás 30-90 perccel történhetett az első vérmintavétel előtt. Ennél fogva a cselekmény és az italfogyasztás között nem telt el a szükséges legalább 60 perc, így a cselekmény idejére visszaszámolással véralkohol-koncentráció értéke nem határozható meg. Az italfogyasztás idejét illetően tehát cáfolható a nyilatkozat, miszerint 7:30 és 7:45 perc között fogyasztotta volna a szeszesítalt.

3x0,4 dl 40 térfogat-százalékos pálinka és 2,5 dl 4 térfogat-százalékos sör összesen 56 g alkoholt tartalmaz. 10 %-os felszívódási veszteséggel számolva a fogyasztást követően a szervezetbe 50,4 g szívódik fel. A fogyasztás kezdetétől megindul a felszívódás és ezzel

egyidejűleg az anyagcsere során a lebontás (óránként 7-10 g). Az italfogyasztás kezdete (7:30 perc), és az első vérvétel között (9:45 perc) 2:15 perc teleik el. Ez idő alatt lebomlik 16-22,5 g-nyi mennyiség, a visszamaradt 27,9 g-34,4 g, 80 kg tömegű férfi esetében 0,49-0,61 ezrelék véralkohol-koncentrációt létesítene az első vérvétel idejére.

Ennél az esetről az I. véleményben a szakértő ismételten igen enyhe alkoholos befolyásoltságot állapít meg az elkövetés idejére, ami ismét 0.02 ezrelék híján megegyezik a valódi eredménnyel. Elmondható, hogy ha a járművezető pontosan megmondja, hogy mikor mit és mennyit ivott, az többletinformációval szolgál a szakértőnek. A II. véleményt nem veszem figyelembe, mert a szakértő helytelen térfogatszázalékokkal vezeti le a számolást.

Hatodik eset: I. Lásd V. vélemény!

II. Az italfogyasztás idejét illetően tehát cáfolható a nyilatkozat, miszerint 7:30 és 7:45 perc között fogyasztotta volna a szeszesitalt.

3x0,4 dl 40 térfogat-százalékos pálinka és 2,5 dl 4 térfogat-százalékos sör összesen 56 g alkoholt tartalmaz.

10 %-os felszívódási veszteséggel számolva a fogyasztást követően a szervezetbe 50,4 g szívódik fel.

A fogyasztás kezdetétől megindul a felszívódás és ezzel egyidejűleg az anyagcsere során a lebontás (óránként 7-10 g). Az italfogyasztás kezdete (7:30 perc), és az első vérvétel között (9:45 perc) 2:15 perc teleik el. Ez idő alatt lebomlik 16-22,5 g-nyi mennyiség, a visszamaradt 27,9 g-34,4 g, 80 kg tömegű férfi esetében 0,49-0,61 ezrelék véralkohol-koncentrációt létesítene az első vérvétel idejére, ezzel szemben a vérmintából ténylegesen 0,73 ezrelék alkoholt mutattak ki, vagyis a nyilatkozatban foglaltaknál nagyobb mennyiségű szeszesitalt fogyasztott. A fogyasztás idejére tett nyilatkozat szakértőileg elfogadható. A nyilatkozat szerint a fogyasztás nem múlószerűen, hanem folyamatosnak tekinthető módon történt, ez esetben már akkor is megengedett a cselekmény idejére a visszaszámolás, ha az utolsó fogyasztás és a cselekmény között legalább 30 perc eltelt (a konkrét esetben eltelt 54 perc). A visszaszámolást illetően utalok a II. esetre.

Ennél az esetről az I. véleményben a szakértő ismételten igen enyhe alkoholos befolyásoltságot állapít meg az elkövetés idejére, ami ismét 0.02 ezrelék híján megegyezik a valódi eredménnyel. Elmondható, hogy ha a járművezető pontosan megmondja, hogy mikor

mit és mennyit ivott, az többletinformációval szolgál a szakértőnek. A II. vélemény első felét ismételten nem veszem figyelembe a helytelen térfogat százalékok miatt. A második felében viszont a szakértő észre veszi, hogy az italfogyasztás a nyilatkozat szerint folyamatosan történt így már vissza tud számolni. A szakértő utal a második esetre, vagyis enyhe fokú befolyásoltságot állapít meg. Szintén jelentős mértékben különbözik a két vélemény.

Hetedik eset: I. *Az elmondott italfogyasztás ideje és mennyisége okozhatta a mért véralkohol értékeket (80 kg. testtömeggel számolva). Így szakértőileg elfogadható az italfogyasztás ideje és a fogyasztott alkohol mennyisége.*

Igen enyhe alkoholos befolyásoltságnak megfelelő légalkohol értékek, mely megfelel a cselekménykori befolyásoltságnak.

II. *Ugyan az, mint a III. eset és a VI. sz. eset – ez utóbbi a vallott italfogyasztásra vonatkozik azzal, hogy 0,23-0,29 mg/l légalkohol-koncentrációt eredményezett volna a vallott fogyasztás.*

Az I. véleményben a szakértő ismét aránylag pontosan eltalálja a cselekménykor fennállott befolyásoltság mértékét. A II. véleményt nem veszem figyelembe.

Nyolcadik eset: I. *Lásd V. vélemény!*

II. *A IV. sz. eset és a VI. sz. eset kombinációja.*

Az I. véleményben igen enyhe, a II. véleményben enyhe fokú alkoholos befolyásoltságot állapítottak meg. A két vélemény ismét eltér. A II. alapján megállapítható a bűncselekmény, az I. alapján viszont csak akkor, ha a szakértő figyelembe veszi a klinikai tünetek is és következtetni tud az ittasságra.

A fontosnak tartom itt megemlíteni, hogy a fenti esetekben ahol történtek a járművezető részéről nyilatkozatok, azok a kísérlet szerinti valóságnak megfeleltek. A következő két esetben azonban a nyilatkozatok a valóságtól el fognak térni. Tekintheünk úgy rá, mintha a járművezető szándékosan hazudik, hogy megtévevessze a szakértőt.

Kilencedik eset: I. *Az elmondott italfogyasztás ideje és mennyisége okozhatta a mért véralkohol értékeket (80 kg. testtömeggel számolva). Így szakértőileg elfogadható az italfogyasztás ideje és a fogyasztott alkohol mennyisége. Visszaszámolásnak nincs akadálya, a cselekménykori véralkohol érték 0,8-0,9 ezrelék közötti lehet, ami enyhe fokú alkoholos*

befolyásoltság alsó határának felel meg. A második vérminta értéke jóval alacsonyabb, az alkohol-anyagcsere szabályosságai alapján várt értéknél.

II. Ugyan az, mint a VIII. sz. eset azzal a kiegészítéssel, hogy a helyszínen alkalmazott alkoholteszter utal a cselekményt megelőző szeszesital-fogyasztásra, továbbra sem magyarázható a kettő vérminta közötti igen jelentős mértékű különbség.

Nyilatkozata, hogy 04:30 és 04:45 között 2,4 dl pálinkát és 10 dl sört ivott (számítási menet lásd: V. eset.

108,8 g – 10%- óránként 7-10 g=58-74 g a vérvétel idejére.

80 kg tömegű férfi esetében ez 1,04-1,31 ezrelék véralkohol-koncentrációt létesítene 08:39 percre.

A vallottaknál tehát kevesebbet fogyasztott, ha a 10:17 perckor levett vérminta ténylegesen 0,72 ezrelék alkoholt tartalmazott.

Az I. véleményben a szakértő ugyanynyi eredményt számol az elkövetés idejére, mint a korábbi hasonló esethez, vagyis a 0.8-0.9 ezreléket. Viszont az italfogyasztásra vonatkozó nyilatkozatot elfogadhatónak tartja, holott hazugság. Megint csak elítélnének bűncselekmény miatt. A II. véleményben a szakértő rájön a hazugságra, és levezeti, hogy ha tényleg ennyi alkoholt fogyasztottam volna, akkor mekkora lenne a koncentráció mértéke. A két vélemény ismételten megjegyzi, hogy túl nagy a különbség a 2 mintavétel között.

Tizedik eset: *I. Az elmondott italfogyasztás ideje és mennyisége okozhatta a mért véralkohol értékeket (80 kg. testtömeggel számolva). Így szakértőileg elfogadható az italfogyasztás ideje és a fogyasztott alkohol mennyisége.*

A röviddel a cselekmény előtti italfogyasztás – szakértői eszközökkel – nem zárható ki.

Mivel a cselekmény előtt egy órán belül volt italfogyasztás, így a módszertani levél szerint visszaszámolni nem lehet.

Annyi véleményezhető, hogy fogyasztott alkoholt, azonban ezen adatok alapján nem bizonyítható, hogy az elfogyasztott alkoholtól befolyásolt állapotban lett volna a cselekmény időpontjában.

II. Lásd: VIII. sz. eset azzal a kiegészítéssel, hogy – amit a mérési adatok alapján cáfolni nem lehet, hogy a szeszesital-fogyasztás 08:20 és 08:25 perc között történt.

Ez esetben kevesebb, mint fél óra telt el a fogyasztás és a cselekmény között, így a cselekmény idejére véralkohol-koncentráció nem számolható, ill. az első vérminta etilalkohol tartalmából a cselekmény idejére nem lehet visszaszámolni.

A két vélemény szinte azonos. A „vezető” által előadott, valótlan italfogyasztást cáfolni egyik szakértő sem tudta. Mivel cáfolni nem tudták, kénytelenek voltak ezt az időpontot figyelembe venni. Mivel a minimális 30 perc elviekben nem telt el, ezért visszaszámolni nem tudtak.

8.1. A kísérletből levont következtetések

Véleményem szerint a kísérlettel elérni kívánt célt megvalósítottam. Összegzésként megállapítható hogy a két szakértő által készített 20 véleményből 17-t lehet figyelembe venni. A 17 véleményből 3 olyan van, amibe a szakértő gyakorlatilag „csekély” eltéréssel is, de megtudták állapítani az elkövetéskor fennálló befolyásoltság mértékét. A maradék 14 véleményből a szakértők 5 esetben számoltak úgy hogy az elkövetéskor a véremben 0.8-0.9 ezrelékes koncentrációm volt. Tehát 5 esetben született volna helytelen ítélet. Elfogadhatatlannak tartom azt, hogy a mai igazságszolgáltatás ilyen súlyos hibákat rejtsen. A maradék véleményekben a szakértők általában nem tudtak visszaszámolni a cselekmény időpontjára, mert nem telt el a visszaszámoláshoz szükséges idő. Ez részben helyes megállapítás volt, viszont az alkoholfogyasztás folyamatosan történt és ilyenkor már elegendő a 30 percnél eltelnie a számoláshoz. Nagyon fontosnak tartom az utolsó esethez tartozó 2 véleményt. A vezető/általam/ előadott időpontot megcáfolni nem tudták. Vagyis visszaszámolni nem tudtak. Ha elméleti síkon mondjuk kétszer ennyire lettem volna ittas az elkövetési idején, tehát bőven a bűncselekményi állapotban, és azt nyilatkozom, hogy 20 perccel az elkövetés előtt nagy mennyiségű alkoholt fogyasztottam, a szakértők nem fognak tudni visszaszámolni. Vagyis bűncselekmény elkövetése miatt nem tudnak elítélni. De akkor milyen büntetést fogok kapni? Ugyanis a közigazgatási bírságnál közúti gépjármű esetén 2 kategória van. Ha nem tudnak visszaszámolni a szakértők, akkor melyikbe fogok beleesni? Vagy vegyük az általam végrehajtott kísérletet. Azt leszámítva, hogy nem vezettem, minden más teljesen megfelel a valóságnak. Ha azokat az eseteket veszem figyelembe ahol a szakértők nem tudtak visszaszámolni, ott milyen büntetésre számíthatok?

Szintén nagyon fontos tanulság a kísérletből hogy a szakértők a számoláshoz általánosan megállapított értékeket is felhasználják. Gondolok itt arra az esetre, amikor mindkét szakértő céloz az alkohol-anyagcsere szabályosságára. Leírják, hogy 1 óra alatt 0.20 ezrelékkal csökken az alkohol koncentráció az emberi testben. A kísérlet bebizonyította, hogy az én szervezetem képes 30 perc alatt 0.46 ezreléket is lebontani. Általánosságban lehet, hogy a 0.20 ezrelékes csökkenés helyes, azonban lehet számos ember, akikre ez nem igaz. Lásd saját magam.

A kísérlet teljes mértékben alkalmas volt arra is, hogy a levont következtetések alapján szemléltethessenek egy olyan védekezést, amivel szinte teljesen biztosan ki lehet bújni a bűncselekményi alakzat alól. Ennek a védekezésnek gyakorlatilag csak annyi az alapja, hogy a személy megtagadja az alkoholszonda elfűjását, hogy ez ne legyen támpont legyen a szakértőknek, majd a mintavétel során beismeri az italfogyasztást, nyilatkozik a mennyiségére, minőségére, illetve az időponttal kapcsolatosan annyit mond, hogy a cselekmény előtt kb.15-20 perccel előtte fogyasztotta az említett alkoholt. Az állítását a szakértők cáfolni nem tudják, ebből kifolyólag el kell fogadniuk, és emiatt nem fognak tudni visszaszámolni. A befolyásoltság nem bizonyítható. Gyakorlatilag ezt a védekezést a tízedik eset demonstrálja. A korábbi szabályozásoknál az ilyen esetekkel kevesebb probléma volt, mert ilyenkor a cselekményt átminősítették szabálysértésre. A jelenlegi szabályozás alapján azonban melyik közigazgatási bírság kategóriájába sorolnának be?

Véleményem szerint a hibás szakértői számítások abból fakadnak, hogy ha csak minimális adat áll rendelkezésre, úgy nem ismerik fel a felszálló, illetve leszálló ágot. Esetemben a szakértők úgy vették mintha már a szervezetem a lebomlási szakaszba lenne, holott pont akkor érte el csúcsot. Tekintettel arra, hogy ezek a számolások túlságosan sok hibalehetőséget hordoznak, véleményem szerint használhatatlanok. Ennek eredményeként olyan változásokat kell kidolgozni, melyek már nem teszik szükségessé a visszaszámolás alkalmazását.

8.2. Javaslatok a kísérletben feltárt problémák kiküszöbölésére

Az előző fejezetekben láthattuk, hogy a jelenlegi ittas vezetéssel kapcsolatos szabályozások milyen problémákat rejtenek. Számos szakirodalom foglalkozik a témával kapcsolatos problémákkal, melyek egyben javaslatokat is tartalmaznak. Ezeket szeretném pár mondatnál bemutatni, majd ezt követően rátérnék a kísérletemmel feltárt problémák megoldására tett saját javaslataimra.

A témával foglalkozók egyik korábbi ilyen javaslata hogy az ittas vezetés vétségi alakzata amennyiben nem okoz sérülést szabálysértésként legyen üldözendő. Vétségi alakzatot a kisebb súlyú sérülést okozó cselekmények, míg büntetési alakzatot a nagyobb súlyú sérüléssel

járó cselekmények képezzék²⁸. Ennek az indoklása az esetekhez kapcsolódó jogkövetkezményekben rejlik. Az egykori szabálysértési hatóságok a 0.79 ezrelékes járművezetőt súlyos bírsággal és minden esetben járművezetéstől eltiltással sújtották, hiszen ügykörén belül ez a cselekmény a legsúlyosabb. Ezzel ellentétben a bíróság a 0.81 ezrelékes járművezetőt csekély pénzbüntetéssel és ritkán eltiltással sújtja, hiszen ügykörén belül ez a legenyhébb cselekmény. Egyesek szerint ez a hibásnak nevezhető ítélkezési gyakorlat megszüntethető lenne, ha egy hatóság ítélkezne. Jogos a fenti probléma felvetés, hiszen nem egyszer fordult elő hogy ittas vezetés miatt egy szabálysértő súlyosabb büntetést, illetve eltiltást kapott, mint egy bűncselekményt elkövető személy. 2011. 07. 01. től nagy változás következett be azzal, hogy a közúti járművel elkövetett szabálysértési alakzatok a közigazgatási bírságok körébe kerültek. Ha a fenti két szélsőséges esetet nézzük, a 0.79 ezrelékes koncentrációnál közigazgatási bírságként 200.000 Ft bírság jár, azonban eltiltásra ebben az esetben nincs törvényi lehetőség. A 0.81 ezrelékes koncentrációnál, ha a Btk. 51. §-t vesszük figyelembe a pénzbüntetés legenyhébb változata minimum 30 napi tétel és 1 napi tétel minimum 2500 Ft. Ha ezt kiszámoljuk 75000 Ft-ra jön ki, viszont alkalmazható az eltiltás, melynek a legrövidebb ideje 1 év. Látható hogy a bekövetkezett változások némileg közeledtek a fenti probléma megoldásához, azonban pénzbírság tekintetében ugyanúgy megmaradt a probléma, vagyis egy bűncselekmény elkövetője kevesebb pénzbüntetést kap, mint egy olyan, aki a 200.000 Ft-os közigazgatási bírság kategóriájába esik bele. Mások szerint a problémára megoldás lehet az is, hogy ne a befolyásoltságot kellejen bizonyítani, hanem a tényleges értéket. Ezt úgy oldanák meg hogy a jelenlegi diszpozícióból kivennék a befolyásoltság szót és egy értéket határoznának meg.

Mindkét megoldási javaslatról elmondható hogy bizonyos mértékben jó irányt mutat, azonban tartalmazzák a kísérletben is bebizonyított súlyos problémát, vagyis azt hogy minden esetben vissza kell számolni a cselekmény időpontjára.

Számos környező országban nem alkalmaznak visszaszámolást. Ilyen pl a német jog amely szerint ittas gépjárművezetés esetén azt kell vizsgálni, hogy a szervezetben lévő alkoholmennyiség milyen véralkohol koncentráció előidézésére alkalmas, függetlenül attól, hogy annak fogyasztása mikor történt, és az felszívódott-e.

²⁸ Major Róbert: Az ittas járművezetésről és a cserbenhagyásról – a közlekedési bűncselekmények újrakodifikálásához, Belügyi Szemle, 2004. évi 1. szám.

Javaslatom célja az, hogy a bizonyítás során a cselekmény idejére történő visszaszámolást abszolút ne alkalmazzák, arra ne legyen szükség.

A jelenlegi közigazgatási bírsággal kapcsolatos szabályozásokat jó iránynak tartom, azonban a visszaszámolással kapcsolatos problémát úgy küszöbölném ki, hogy minden esetben az alkoholteszter eredménye legyen az alap bizonyíték. Tudomásom szerint a Drager típusú alkoholteszter pl az USA-ban számos államban elfogadott bizonyíték. Amennyiben a járművezető a helyszínen elismeri illetve aláírásával tudomásul veszi a mért eredményt, további intézkedés nem indokolt. Azonban ha ezt a személy nem ismeri el, akkor mintavétel válik szükségessé és ilyenkor már a járművezető a mintavétel idején fennálló alkoholkoncentráció mértéke alapján felelne a cselekményért, és ez alapján lenne besorolva a közigazgatási bírság rendszerébe. A mintavételre történő előállítást felgyorsítanám, és meghatároznám, hogy 20 percen belül meg kell kezdeni a minták levételét. Úgy gondolom, hogy 20 perc alatt bárhol oda lehet érni a legközelebbi egészségügyi intézménybe. Tudomásom szerint a mentőknek is hasonló szintidő van meghatározva a kivonulásukra. Jelenleg ez viszont nem megoldható, mert a mintavételi egységdobozokat előre fel kell venni a kapitányságon. Ez kb 10 perc idővesztést jelent. Javaslatom szerint a nyilvántartásba vett zárt egységdobozokat egy tartóban a szolgálati gépkocsi kötelező tartozékává tenném. Gépkocsinként 4-6 db tartók indokoltnak. A minták leadásával egy időben a felhasznált egységdobozt azonnal pótolni kellene.

A bűncselekmény vétségi alakzata javaslatom szerint csak akkor lenne tényállásszerű, ha sértő eredmény bekövetkezik. Tehát ez eddigi alapeset megszűnne. Azonban a befolyásolt szó is kivételre kerülne. Egy olyan törvényi tényállást tudnék elképzelni, amely a szervezetben lévő legkisebb alkohol mennyisége mellett, bármilyen csekély fokú sértő eredményt előidézését tartalmazná. Pl. *„Aki közúton gépi meghajtású járművet úgy vezet, hogy szervezetében szeszesital fogyasztásából származó alkohol van, és ilyen állapotban történő vezetésével másnak sérülést, vagy kárt okoz vétséget követ el.”* Tehát az alapeset már tartalmazná a legalább könnyű testi sértést, valamint a legkisebb károkozást. A minősített eseteket a jelenlegi szabályozásokhoz képest nem változtatnám. A fenti javaslatom lehet, hogy kicsit túlzás, de számomra abszolút elfogadhatatlan hogy valaki ittasan vezet és ráadásul még sértő eredményt is előidéz. Az ilyen cselekménynél lehet, hogy nem következik be súlyos eredmény, azonban a társadalomra veszélyességéhez véleményem szerint kétség nem fér.

Az első javaslatomnál elegendő lenne az egyszeri mintavétel. A bűncselekményi alakzatnál azonban tekintettel arra, hogy ott nem feltétlenül rendőri tettenérés történt, továbbra is fenn tartanám a kétszeri mintavételt, ha az elkövető ráíására hivatkozna. A ráírást a mai szakértői eszközökkel ki lehet zárni, vagy éppenséggel meg lehet állapítani.

További javaslataim:

- Olyan közlekedésrendészeti ellenőrzéseket szerveznék, ahol a helyszínen rendelkezésre állna egy orvos pl. egy eset kocsiával, ahol a vér-vizeletmintákat szinte azonnal le lehetne venni.
- A szolgálati gépkocsikat hiteles lég-alkoholmérőkkel szerelném fel. /tudomásom szerint a Dräger 6810 készülékhez kapható vezeték nélküli nyomtató, sőt az egy árkategóriával jobb készülék teljesíti a hiteles mérés technikai követelményeit is/ Ez alapján, a helyszínen lehetne hiteles és dokumentált mérést végrehajtani.
- A vezetői engedélyt minden esetben elvenném a helyszínen, és a közigazgatási bírságnál is alkalmaznám az eltiltást./ a közigazgatási bírság hatálya alá tartozó ittas vezetésért ugyanúgy jár büntető pont mint a sebességtúllépésért, és ha ezek miatt összegyűlik a megfelelő pont akkor az engedély visszavonásra kerül/
- Mindegyik alakzatnál a helyszínen lefoglaltatnám a járművet, és csak akkor kerülne vissza a gazdájához, ha a bírság teljes mértékben meg lenne fizetve./tudomásom szerint a közigazgatási bírság hatálya alá tartozó ittas vezetésnél néhány megyében ezt próba jelleggel alkalmazzák/
- Megszüntetném a fejezet elején részletezett bírságok közötti különbséget, és mindenképpen szigorúbban büntetném a bűncselekményi alakzat legenyhébb formáját, mint a közigazgatási bírság leg súlyosabb formáját /jelenleg ez pont fordítva van/
- 2011. 07. 01-t megelőzően voltak olyan elképzeléseim, miszerint a szabálysértési alakzatot az elzárással sújtható szabálysértések közé tettem volna, lehetőségem adva arra, hogy a tettenérést követően a járművezetőt szabálysértési őrizetbe vehessék.

9. Összegzés

E dolgozat legfőbb célkitűzése az ittas vezetéssel kapcsolatos szabályozások mellett, annak bemutatása illetve bizonyítása, hogy a jelenlegi szabályozásokban milyen hibák rejtőznek. Ennek tudatában a dolgozatban bemutattam az alkohollal kapcsolatos alapvető ismeretek, megjelenését, élettani hatásait. Ezt követően ismertettem az alkohol jelentőségét a közúti közlekedésben, majd szemléltettem az elmúlt 10 év baleseti statisztikáját. Felvázoltam az itthoni szabályozást és szembe állítottam ezt a külföldön megengedett értékekkel. Részletesen kitértem azokra a cselekményekre, amelyeket ma Magyarországon el lehet követni, és ezt sokszor kiegészítettem a munkám során szerzett tapasztalataimmal. Még ebben a fejezetben bemutattam a 2011. 07. 01 től hatályos változásokat, majd ennek alapján kidolgoztam az ittas vezetőkkel szembeni intézkedéseket olyan szempontok alapján, hogy éppenséggel mivel követik el cselekményt. Dolgozatom fő részében részletesen kitértem a bizonyítással kapcsolatos alapvető problémákra és a kibúvásokra. A szakirodalmakban is megemlített, valamint az általam tapasztalt problémák szemléltetésére egy tudományos kísérletet végeztem saját magamon. A kísérlet adataiból különböző variációkat állítottam fel, melyre két különálló szakértőt kértem fel a felmerülő kérdések véleményezésére. A szakértői vélemények valamint a kísérlet adatai alapján bebizonyítottam, hogy a szakértői számolások hibásak, teljesen megbízhatatlanok. Ezek alapján olyan javaslatokat tettem, amelyekkel véleményem szerint a szakértők által végzett visszaszámolásokat a jövőben nem kell alkalmazni. Még itt bemutattam néhány további javaslatot, amelyeket mások javasoltak a témával kapcsolatos szakirodalmakban.

Úgy gondolom, hogy a dolgozattal elérni kívánt cél megvalósult, a hibák feltárára illetve bebizonyításra kerültek.

Ennek alapján véleményem szerint mielőbb indokolt a jelenlegi szabályozások újra gondolása, illetve megváltoztatása, nem csak azért mert egy szakértő a szakértői bizonyítás széles lehetőségei ellenére, egy „megfelelő” vallomás esetén tehetetlen, és így a jól felépített védekezés nem cáfolható, hanem azért is, mert a bizonyított helytelen számítások eredményeként számos helytelen ítélet születik-születhet.

10. Felhasznált irodalom

Irodalomjegyzék:

Fülöp Ágnes- Major Róbert: A KRESZ értelmezése a joggyakorlatban, HVG-Orac, Budapest, 2005.

Blaskó- Miklós- Pallagi- Schubauer- Zentai: Büntetőjog Különös rész I., második átdolgozott kiadás, Rejtjel, Budapest, 2008.

Kereszty Béla: A magyar közlekedési büntetőjog kézikönyve, KJK, Budapest, 2005.

Major Róbert: Az ittas járművezetésről és a cserbenhagyásról – a közlekedési bűncselekmények újrakodifikálásához, Belügyi Szemle, 2004. évi 1. szám.

Viski László: Közlekedési büntetőjog, KJK, Budapest, 1974.

Dr Berkes György: Magyar Büntetőjog- Kommentár a gyakorlat számára, Második kiadás, HVG-Orac

Irk Ferenc - Fülöp Ágnes - Major Róbert: Kodifikációs javaslatok a Btk. XIII. fejezetéhez. I. rész. Büntetőjogi Kodifikáció Negyedik évfolyam 2. szám 3-16. pp. (2004)

Cserép Attila: szabálysértési jog, Oktatási segédanyag, Pécs 2008

Jogi normák jegyzéke:

1988. évi I. a közúti közlekedésről

1994. évi XXXIV. törvény a rendőrségről

1999. évi LXIX. törvény a szabálysértésekről

1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről

1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról

2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól

218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet az egyes szabálysértésekről

1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet a közúti közlekedés szabályairól

35/2000 BM rendelet a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról

99/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet a közúti közlekedéssel kapcsolatos egyes kormányrendeletek módosításáról

156/2009. (VII. 29.) Korm. rendelet a közúti árufuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírságolással összefüggő hatósági feladatokról

30/2011. (IX. 22.) BM rendelet a rendőrség szolgálati szabályzatáról

27/2010. (OT 14.) ORFK Utasítása az ittasság ellenőrzéséről

10/2008. (OT 7.) ORFK utasítása a vér- és vizeletminták rendőrségi ügyeleteken történő tárolásának, nyilvántartásának és továbbításának rendjéről

19/2000. (XI. 13.) ORFK utasítása a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt lévő járművezetőkkel szemben alkalmazandó rendőri intézkedésekről szóló módszertani útmutató kiadásáról

16/2011. (IX. 2.) ORFK utasítás az ittasság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás, valamint a vér- és vizeletminták rendőrségi ügyeleteken történő tárolásának, nyilvántartásának és továbbításának rendjéről szóló 10/2008. (OT 7.) ORFK utasítás módosításáról

Egyéb források:

A felkért két szakértő véleménye, a 10 eset vonatkozásában

Az országos Igazságügyi Orvostani Intézet 13. módszertani levele, az alkoholos állapot és alkoholos befolyásoltság orvos szakértői vizsgálatáról és véleményezéséről

Határozatok jegyzéke:

BH. 1981. 136.

BH. 1982. 365.

BH. 1995. 205.

BH. 1998. 157

BH. 1998. 163.

BKv. 79, 2009.El.II.E.3/6. szám

Internetes oldalak:

www.magyarorszag.hu

www.wikipedia.org

www.euvonal.hu

www.ksh.hu

www.bszki.hu

11. Mellékletek

1. számú melléklet:

Dräger Safety Hungária
Kereskedelmi és Szolgálati Kft.
1135. Budapest Szent László u. 95.
Tel: 1452-2020; Fax: 1452-2030

Dräger

Minőségi bizonylat

Alcotest 6810

1. Alapadatok

Bizonylat száma: 02107
Dátum: 2011.06.17.
Felhasználó: Dél-dunántúli Gazdasági Ellátó Igazgatóság Kaposvár
Gyártó: Dräger Safety AG Co. KGaA
Helyszín: 1135 Budapest Szent László u. 95.
Gyári szám: ARAB-0596

2. Vizsgálat és teszt

Szemrevételezés	Rendben
Funkcióvizsgálat	Rendben

3. Kalibrálás beszabályozás

	Beszabályozás	Pontosság ellenőrzés
Gáz típusa	Ethanol száraz gáz	Ethanol száraz gáz
Gáz koncentrációja	0,376 mg/L	0,379 mg/L

4. Következő kalibrálás dátuma

2011.12.16.

Alkalmassági igazolás: A készülék a gyártóműi előírásoknak **megfelelt.**

Megjegyzés:

Kalibrálást végezte: Paksi Tamás

Dräger Safety Hungária Kft.
MÁRKASZERVIZ
Tel: 1452-2020
Fax: 1452-2030

2 számú melléklet:

Dräger Safety Hungária
Kereskedelmi és Szolgálati Kft.
1135. Budapest Szent László u. 95.
Tel: 1452-2020; Fax: 1452-2030

Dräger

Minőségi bizonylat

Alcotest 7110

1. Alapadatok

Bizonylat száma: 01615
Dátum: 2011.01.17.
Felhasználó: Dél-dunántúli Gazdasági Ellátó Igazgatóság Kaposvár
Gyártó: Dräger Safety AG Co. KGaA
Helyszín: 1135 Budapest Szent László u. 95.
Gyári szám: ARAA-0119

2. Vizsgálat és teszt

2.1 Általános állapotvizsgálat

Szemrevételezés	Rendben
Mintaadó tömít., szűrő ellenőrzés	Rendben

2.2 Funkcióvizsgálat

Óra, dátum, időszámítás ellenőrzése, beállítás	Rendben
Kontroll mérés elvégzése, ellenőrzése	Rendben
Nyomtató ellenőrzése	Rendben

3. Kalibrálás beszabályozás

	Helyes érték	Mért érték beállítás előtt	Ellenőrzés beállítás után	Eredmény
Légnyomásmérő	1001 hPa	1009 hPa	1003 hPa	Rendben
Átfolyásmérő	14 L/perc	14 L/perc	14 L/perc	Rendben
IR szenzor beszabályozás	0,36 mg/L	0,388 mg/L	0,358 mg/L	Rendben

4. Következő kalibrálás dátuma

2012.01.17.

Alkalmassági igazolás: A készülék a gyártóműi előírásoknak **megfelelt.**

Megjegyzés:

Kalibrálást végezte: Paksi Tamás

Dräger Safety Hungária Kft.
MÁRKASZERVIZ
Tel: 1452-2020
Fax: 1452-2030

3. számú melléklet:

MKEH
Metrológiai Hatóság
Sugárfizikai és Kémiai Mérések Osztály
1124 Budapest, Németvölgyi út 27-39
Telefon: 438 5987, 438 5983
Telefax: 438 5991
e-mail: mkesh@mkekh.hu

Ügyiratszám: MH/00344-001/2011/KG

Hivatkozási szám: -

Ügyintéző: Szrebenyi Éva

1/1 oldal

HITELESÍTÉSI BIZONYÍTVÁNY

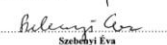
Az 1991. évi XLV. törvény 7. és 10. §-a alapján, a 127/1991. (X. 9.) Korm. rendelet 2. számú mellékletének 22. pontjára figyelemmel, az alábbi kötelező hitelesítendő használati mérőeszköz hitelesítését elvégeztük, és a 2004. évi CXI. törvény 72. § (4) bekezdése alapján a hitelesítési bizonyítványt kiadom.

A hitelesítés tárgya: gyártó: Dräger típus: Alcotest 7110 gyártási szám: ARAA-0119	légtérési alkoholmérő
---	-------------------------------------

Hitelesítésre bemutatva: ORFK Dél-dunántúli GEI
Somogy Megyei Gazd. Osztály

A mérőeszköz üzemeltetője: Somogy Megyei RFK
7400 Kaposvár, Kossuth u. 45

A mérés helye és ideje: MKEH Metrológiai Hatóság
Sugárfizikai és Kémiai Mérések Osztály
2011. január 24.

A mérést végezte:
Szrebenyi Éva

A hitelesítés módja: A hitelesítés a **HE 25-2006** jelű hitelesítési eljárás szerint, a vonatkozó hitelesítési engedély alapján, az előírt pontossági tartételeknek megfelelően kiválasztott hiteles anyaginálkkal történt. A mérések eredményei a tömegmérés ET-01 jelű nemzeti etalonjára visszavezethetők.

Értékelés: A mérőeszköz az előírt hitelesítési követelményeknek **megfelelt**.

Bélyegzés: A hitelesítés tényét a mérőeszközön elhelyezett M306032 sorozatú öntapadó matrica, törvényes tanúsító jel tanúsítja.

Érvényesség: A mérőeszköz rendeltetésszerű használata (az előírásoknak megfelelő gondos tárolása és szállítása), valamint a tanúsító jel sértetlensége esetén 1 év, azaz a mérőeszköz **2012. január 24-ig** használható hiteles mérésre.

A hatáskörömet és illetékességemet a 320/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet 11. § (2) bekezdése és 2. melléklete alapítja meg.

Az ügyfél a hitelesítésnek a 78/1997. (XII. 30.) IKIM rendelet szerinti igazgatási szolgáltatási díját az ott előírt módon előre befizette és viseli.

Budapest, 2011. január 25.

Az MKEH Metrológiai Hatóság vezetője megbízásából

HE 25-2006-HB-KET-AMÉD-MKEH

P. H.

Nagy Zsófia
osztályvezető

4. számú melléklet:

I. JEGYZŐKÖNYV

az italfogyasztásról

/Jeszek Roland által készített „Ittas vezetés bizonyítása” című dolgozathoz/

Név: Jeszek Roland

Sz.hely, idő: Nagyatád, 1984. 07. 08.

Test súly: 85 kg

Magasság: 176 cm

Neme: férfi

Életkora: 26 év

Dohányzás: nem dohányzik

Gyógyszer: gyógyszert nem szed

Utolsó étkezés időpontja: ...11.....év ...02.....hó ...24.....nap ...22.....óra00...perc

Étkezés mennyisége és jellege: 10 db palacsinta

2011. 02. 25

	Az italfogyasztás időpontja	Az elfogyasztott ital mennyisége	Az elfogyasztott ital fajtája és alkoholtartalma
1.	07:30	0.4 dl	pálinka-51%
2.	07:33	0.4 dl	pálinka-51%
3.	07:36	0.4 dl	pálinka-51%
4.	07:40	2.5 dl	sör-5%
5.	07:45	2.5 dl	sör-5%

5. számú melléklet:

II. JEGYZŐKÖNYV

a mintavételekről

/Jeszek Roland által készített „Ittas vezetés bizonyítása” című dolgozathoz/

	Mintavétel időpontja	Mintavétel típusa	Mintavétel sorszáma /vér-vizelet esetén/	Mintavétel eredménye
1.	07:55	lég		0.22 mg/liter
2.	07:59	vér	195-907581	0.32 g/l-ezrelék
3.	08:05	lég		0.29 mg/liter
4.	08:15	lég		0.33 mg/liter
5.	08:25	lég		0.36 mg/liter
6.	08:32	vizelet	196-907575	0.74 g/l-ezrelék
7.	08:39	vér	197-907571	0.49 g/l-ezrelék
8.	08:39	lég		0.35 mg/liter
9.	08:49	lég		0.37 mg/liter
10.	08:59	lég		0.40 mg/liter
11.	09:09	lég		0.39 mg/liter
12.	09:12	vér	198-907629	0.62 g/l-ezrelék
13.	09:19	lég		0.39 mg/liter
14.	09:29	lég		0.40 mg/liter
15.	09:39	lég		0.37 mg/liter
16.	09:42	vizelet	199-907620	1.05 g/l-ezrelék
17.	09:45	vér	200-907626	0.73 g/liter
18.	09:49	lég		0.35 mg/liter
19.	09:59	lég		0.34 mg/liter
20.	10:09	lég		0.36 mg/liter
21.	10:17	vér	201-907562	0.72 g/l-ezrelék
22.	10:20	lég		0.34 mg/liter
23.	10:30	lég		0.35 mg/liter
24.	10:40	lég		0.33 mg/liter
25.	10:47	vér	202-907564	0.26 g/l ezrelék
26.	10:50	lég		0.31 mg/liter
27.	11:08	lég		0.31 mg/liter
28.	11:18	lég		0.29 mg/liter
29.	11:28	lég		0.29 mg/liter

6. számú melléklet:

Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet
Véralkohol Szakértői Osztály
1903 Bp. Pf.314/4 T:477-2153 BM:18-104

ORVOSSZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

VIZSGÁLATI SZÁM : 091 110304

Érkeztetési szám: 005 110304

Név : JESZEK ROLAND
Sz.év : 1984 A.n.: VÉKONY RÓZSA

Jelzőszám a jegyzőkönyvön : 907571
Jelzőszám a vv. csövön : 907571

A 907571 jelzőszámú vv.csőben levő vérmintában a gázkromatográfiás
etilalkohol koncentráció meghatározás eredménye :

0.49 g/l (ezrelék).

A mérési eredmény a vérvétel általunk nem ismert időpontjára vonatkoztatva
alkoholos befolyásoltságot nem jelent, de a vérminta szeszital-fogyasz-
tásából származó, kis mennyiségű etilalkoholt tartalmazott.

A vérvételi jegyzőkönyvön feltüntetett klinikai tüneteket nem értékeltük.

Budapest, 2011.03.04

DR. PINTÉR SÁNDOR
iü. orvosszakértő

KAPOSVÁR RENDŐRKAPITÁNYSÁG
KAPOSVÁR

Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet
Véralkohol Szakértői Osztály
1903 Bp. Pf.314/4 T:477-2153 BM:18-104

ORVOSSZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

VIZSGÁLATI SZÁM : 092 110304

Érkeztetési szám: 006 110304

Név : JESZEK ROLAND
Sz.év : 1984 A.n.: VÉKONY RÓZSA

Jelzőszám a jegyzőkönyvön : 907581
Jelzőszám a vv. csövön : 907581

A 907581 jelzőszámú vv.csőben levő vérmintában a gázkromatográfiás
etilalkohol koncentráció meghatározás eredménye :

0.32 g/l (ezrelék).

A mérési eredmény a vérvétel (2011.02.25. 07:59h) időpontjára vonatkoztatva
alkoholos befolyásoltságot nem jelent, de a vérminta szeszital-fogyasz-
tásából származó, kis mennyiségű etilalkoholt tartalmazott.

A vérvételi jegyzőkönyvön feltüntetett klinikai tüneteket nem értékeltük.

Budapest, 2011.03.04

DR. PINTÉR SÁNDOR
iü. orvosszakértő

KAPOSVÁR RENDŐRKAPITÁNYSÁG
KAPOSVÁR

ORVOSSZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

VIZSGÁLATI SZÁM : 093 110304

Érkeztetési szám: 007 110304

Név : JESZEK ROLAND
Sz.év : 1984 A.n.: VÉKONY RÓZSA

Jelzőszám a jegyzőkönyvön : 907575
Jelzőszám a vv. csövön : 907575

A 907575 jelzőszámú vv.csőben levő vizeletmintában a gázkromatográfiás
etilalkohol koncentráció meghatározás eredménye :

0.74 g/l (ezrelék).

A vizeletvétele időpontja : 2011.02.25. 08:32h

Budapest, 2011.03.04

DR. PINTÉR SÁNDOR
ü. orvosszakértő

KAPOSVÁR RENDŐRKAPITÁNYSÁG

KAPOSVÁR

ORVOSSZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

VIZSGÁLATI SZÁM : 094 110304

Érkeztetési szám: 008 110304

Név : JESZEK ROLAND
Sz.év : 1984 A.n.: VÉKONY RÓZSA

Jelzőszám a jegyzőkönyvön : 907629
Jelzőszám a vv. csövön : 907629

A 907629 jelzőszámú vv.csőben levő vérmintában a gázkromatográfiás
etilalkohol koncentráció meghatározás eredménye :

0.62 g/l (ezrelék).

A mérési eredmény a vérvétel (2011.02.25. 09:12h) időpontjára vonatkoztatva
i g e n e y h e fokú alkoholos befolyásoltságnak felel meg.

A vérvételi jegyzőkönyvön feltüntetett klinikai tüneteket nem értékeltük.

Budapest, 2011.03.04

DR. PINTÉR SÁNDOR
ü. orvosszakértő

KAPOSVÁR RENDŐRKAPITÁNYSÁG

KAPOSVÁR

Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet
Véralkohol Szakértői Osztály
1903 Bp. Pf.314/4 T:477-2153 BM:18-104

ORVOSSZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

VIZSGÁLATI SZÁM : 095 110304

Érkeztetési szám: 009 110304

Név : JESZEK ROLAND
Sz.év : 1984 A.n.: VÉKONY RÓZSA

Jelzőszám a jegyzőkönyvön : 907626
Jelzőszám a vv. csövön : 907626

A 907626 jelzőszámú vv.csőben levő vérmintában a gázkromatográfiás
etilalkohol koncentráció meghatározás eredménye :

0.73 g/l (ezrelék).

A mérési eredmény a vérvétel (2011.02.25. 09:45h) időpontjára vonatkoztatva
i g e n y h e fokú alkoholos befolyásoltságnak felel meg.

A vérvételi jegyzőkönyvön feltüntetett klinikai tüneteket nem értékeltük.

Budapest, 2011.03.04

DR. PINTÉR RÁNDOR
ü. orvossalakerto

r

KAPOSVÁR RENDŐRKAPITÁNYSÁG
KAPOSVÁR

Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet
Véralkohol Szakértői Osztály
1903 Bp. Pf.314/4 T:477-2153 BM:18-104

ORVOSSZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

VIZSGÁLATI SZÁM : 096 110304

Érkeztetési szám: 010 110304

Név : JESZEK ROLAND
Sz.év : 1984 A.n.: VÉKONY RÓZSA

Jelzőszám a jegyzőkönyvön : 907620
Jelzőszám a vv. csövön : 907620

A 907620 jelzőszámú vv.csőben levő vizeletmintában a gázkromatográfiás
etilalkohol koncentráció meghatározás eredménye :

1.05 g/l (ezrelék).

A vizeletvétele időpontja : 2011.02.25. 09:42h

Budapest, 2011.03.04

DR. PINTÉR RÁNDOR
ü. orvossalakerto

r

KAPOSVÁR RENDŐRKAPITÁNYSÁG
KAPOSVÁR

ORVOSSZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

VIZSGÁLATI SZÁM : 097 110304

Érkeztetési szám: 011 110304

Név : JESZKE ROLAND
Sz.év : 1984 A.n.: VÉKONY RÓZSA

Jelzőszám a jegyzőkönyvön : 907562
Jelzőszám a vv. csővön : 907562

A 907562 jelzőszámú vv.csőben levő vérmintában a gázkromatográfiás
etilalkohol koncentráció meghatározás eredménye :

0.72 g/l (ezrelék).

A mérési eredmény a vérvétel (2011.02.25. 10:17h) időpontjára vonatkoztatva
i g e n e n y h e fokú alkoholos befolyásoltságnak felel meg.

A vérvételi jegyzőkönyvön feltüntetett klinikai tüneteket nem értékeltük.

Budapest, 2011.03.04

DR. PINTÉR SÁNDOR
i.ü. orvosszakértő

KAPOSVÁR RENDŐRKAPITÁNYSÁG
KAPOSVÁR

ORVOSSZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

VIZSGÁLATI SZÁM : 098 110304

Érkeztetési szám: 012 110304

Név : JESZKE ROLAND
Sz.év : 1984 A.n.: VÉKONY RÓZSA

Jelzőszám a jegyzőkönyvön : 907564
Jelzőszám a vv. csővön : 907564

A 907564 jelzőszámú vv.csőben levő vérmintában a gázkromatográfiás
etilalkohol koncentráció meghatározás eredménye :

0.26 g/l (ezrelék).

A mérési eredmény a vérvétel (2011.02.25. 10:47h) időpontjára vonatkoztatva
alkoholos befolyásoltságot nem jelent, de a vérminta szeszesital-fogyasz-
tásából származó, kis mennyiségű etilalkoholt tartalmazott.

A vérvételi jegyzőkönyvön feltüntetett klinikai tüneteket nem értékeltük.

Budapest, 2011.03.04

DR. PINTÉR SÁNDOR
i.ü. orvosszakértő

KAPOSVÁR RENDŐRKAPITÁNYSÁG
KAPOSVÁR